

birlik haberleri

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ · BİRLİK HABERLERİ BÜLTENİ · TEMMUZ-AĞUSTOS 2022 · SAYI: 205

ADALET NÖBETİNİN 100. GÜNÜ ANKARA'DA
AHLATLIBEL'DE GENİŞ KATILIMLA GERÇEKŞTİRİLDİ

MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI
ASGARİ ÜCRETİ GÜNCELLENDİ
BRÜT 11.200 TL

Bu Sayıda

47. Dönem Çalışma Programımız, Genel Kurulumuzda kabul edilen sonuç bildirgesi ve alınan kararlar doğrultusunda hazırlandı. Önümüzdeki dönemde birliğimiz bünyesinde oluşturulacak çalışma grupları ve gerçekleştireceğimiz etkinlikler belirlenerek kamuoyuyla paylaşıldı. Çalışma raporunda ayrıca önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek seçim sürecinde toplumsal taleplerin oluşturulması ve seçim güvenliğinin sağlanması konusunda Birliğimize düşen görev ve sorumlulukların altı çizildi.

Seçim dönemlerinde TMMOB'nin sorumluluklarına ilişkin Anayasa Mahkemesi tarafından önemli bir verildi. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne ilişkin 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen Anayasa Referandumu sırasında yürüttüğümüz "Hayır Kampanyası" nedeniyle Birliğimize verilen idari para cezasına karşı açtığımız davada Anayasa Mahkemesi TMMOB'yi haklı bularak, TMMOB'nin referandum ve seçimlerde görüş bildirmesinin yasaklanamayacağına karar verdi.

Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı, insan hak ve hürriyetleri ile demokrasi mücadelemiz açısından olduğu kadar, Birliğimizin toplumsal sorumluluklarını yerine getirmekteki ısrarcı tutumunun haklılığını da göstermek bakımından da çok önemlidir. TMMOB halktan, demokrasiden ve özgürlüklerden yana görüşlerini açıklamakta bugüne kadar hiçbir baskı ve cezaya boyun eğmemiştir, bundan sonra da bu doğrultuda mücadelesine devam edecektir.

Bu sayıda Erzincan İliç'te yaşanan çevre felaketine ve İzmir Aliağa'ya gelmesi planlanan tonlarca asbest barındıran Nae São Paulo gemisine karşı yürüttüğümüz mücadelelere, Gezi tutuklularının serbest bırakılması için sürdürdüğümüz adalet nöbetine ilişkin haberlerin yanı sıra güncel konularla ilgili basın açıklamalarımızı okuyabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

SİVAS KATLIAMINI UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ!	3
DANIŞTAY'IN SİMGESEL VE SİYASİ KARARINI KABUL ETMİYORUZ!..	3
TMMOB HEYETİ İLİÇ'TE: ÇEVRE VE İNSAN SAĞLIĞINI YOK SAYAN SÖMÜRGE ALTIN MADENLERİ DERHAL KAPATILMALIDIR	5
ADALET NÖBETİNİN 100. GÜNÜ ANKARA'DAAHLATLIBEL'DE GENİŞ KATILIMLA GERÇEKŞTİRİLDİ	9
EMİN KORAMAZ'DAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI ADAYI ÖĞRENCİLERE TEBRİK VE BAŞARI MESAJI	12
BÜYÜK MARMARA DEPREMİNİN ÜZERİNDEN GEÇEN 23 YILDA GEREKLİ HİÇBİR TEDBİR ALINMADI YAŞANANACAK BENZER BİR DEPREM ÇOK DAHA BÜYÜK YIKIM VE KAYIPLA SONUÇLANACAKTIR!	13
ANAYASA MAHKEMESİ BAŞVURUMUZU HAKLI BULDU: TMMOB'NİN REFERANDUM VE SEÇİMLERDE GÖRÜŞ BİLDİRMESİ YASAKLANAMAZ	15
TEOMAN ÖZTÜRK, ÖLÜMÜNÜN 28. YILINDA ANIT MEZARI BAŞINDA ANILDI	17
TMMOB 47. DÖNEM 1. DENETLEME KURULU TOPLANTISI YAPILDI	20
İKK'LARDAN	
TMMOB AYDIN İKK: EFELER BELEDİYE BAŞKANI YANLIŞINDAN DERHAL DÖNMELİDİR	22
TMMOB KOCAELİ İKK: HALKIN SAĞLIĞINI HİÇE SAYARAK, ÇEVRESEL ETKİLERİLERİ GÖZ ARDI EDEREK YAPIMINDA İSRARCI OLUNAN HADDEHANE PROJESİ GERİ ÇEKİLMELİDİR!	23
TMMOB İSTANBUL İKK: 17 AĞUSTOS'UN 23. YILINDA İSTANBUL'U BEKLEYEN TEHLİKELER	24
TMMOB BOLU İKK: BAŞKENTİN GÖBEĞİNDE TÜM UYARILARA RAĞMEN YAŞANAN, İŞ CİNAYETİDİR	28
TMMOB MARDİN İKK DERİK RAPORU YAYIMLANDI	30
MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI İÇİN 2022 YILI ASGARİ ÜCRETİ TEMMUZ AYI İTİBARI İLE 11200 TL OLARAK GÜNCELLENDİ	33

birlik haberleri

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BİRLİK HABERLERİ BÜLTENİ

İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR • YAYGIN SÜRELİ YAYIN
1.000 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Selanik Cad. No:19/1 Yenışehir 06650 ANKARA
Tel: (312) 418 12 75 • Faks: (312) 417 48 24
www.tmmob.org.tr • tmmob@tmmob.org.tr
facebook.com/tmmob1954
twitter.com/TMMOB1954

**TMMOB ADINA SAHİBİ ve
SORUMLU YAZIŞLARI MÜDÜRÜ**

Emin KORAMAZ

BASKI

Karmatsan Basım Yayın Matbaacılık Promosyon ve
Reklam Ürünleri Ltd. Şti.
Zübeyde Hanım Mahallesi Kazım Karabekir Caddesi
Kültür Çarşısı 7/12 İskitler Altındağ/ANKARA
Tel: 0534 463 84 44 • Sertifika No: 52418

BASKI TARİHİ
Eylül 2022

SİVAS KATLIAMINI UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ!

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta yaşanan ve 35 kişinin hayatını kaybettiği katliamın 29. yıldönümünde TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz tarafından basın açıklaması gerçekleştirildi.

Gericiliğin ülkemizde gerçekleştirdiği en büyük katliamlardan birisi olan 2 Temmuz Sivas Katliamı'nda katledilen, aralarında çok değerli aydın ve sanatçının da bulunduğu yurttaşlarımızı sevgi ve saygı ile anıyoruz.

Bundan 29 yıl önce gerçekleşen katliamda sadece 35 güzel insanımızı değil, sanatımızla, edebiyatımızla ve kültürümüzle olan değerli bağlarımızı yitirdik. O gün Madımak Otelini saran ateşin ve dumanın içinde, insanlığımız ve vicdanımız onarılmaz yaralar aldı.

Tarihimizle yüzleşmeden, geçmişimizle hesaplaşmadan ortak bir gelecek inşa edemeyiz. Türkiye'deki toplumsal kutuplaşmanın bu denli büyük olmasının ardında, yaşadığımız toplumsal travmalar karşısında ortak duygular geliştiremememiz, ortak tavır alamamamız yatmaktadır. Üzerinden geçen bunca yıla rağmen bizler Sivas Katliamı ile yüzleşemedik. Düşünceleri, inançları, yaşam tarzları farklı olduğu için insanları katleden karanlıkla hesaplaşamadık.

Hesaplaşamadığımız o karanlık, yıllar içinde kendini büyütüp, geliştirdi. Bugün ülkemizde hâlâ farklı yaşam

tarzları, farklı inançlar, farklı kültürler sistematik bir şiddet ve dışlamayla yüz yüze kalıyor. Tek tip yaşam tarzı, tek mezhebe indirgenmiş bir inanç sistemi, erkek egemenliğine dayalı toplumsal ilişkiler ve muhafazakâr kültürel değerler iktidar tarafından tüm topluma dayatılıyor.

Toplumumuzu içten içe çürüten, birbirimizle olan derin bağlarımızı sürekli kemiren bu yozlaşmayı durdurmamız gerekiyor. Bunun için de tarihimize hesaplaşmamız, sorumlulardan hesap sormamız gerekiyor. Dinci gericiliğin, faşizm ve ırkçılığın bizi sürüklediği bataklık karşısında, eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış üzerine inşa edilmiş ortak bir gelecek umudunu yeşertmemiz gerekiyor.

TMMOB olarak, 2 Temmuz 1993 tarihinde yaşadığımız katliamı lanetliyoruz. Kimsenin düşünceleri, inançları ve yaşam tarzları nedeniyle katledilmediği aydınlık bir Türkiye için mücadele kararlılığımızı bir kez daha dile getiriyoruz.

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

DANIŞTAY'IN SİMGESEL VE SİYASİ KARARINI KABUL ETMİYORUZ!..

İstanbul Sözleşmesi'ni fesheden Cumhurbaşkanlığı kararının iptal isteminin Danıştay tarafından reddedilmesi üzerine TMMOB'li Kadınlar tarafından 21 Temmuz 2022 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

Türkiye'nin 2011 yılında imzaladığı ve 10 Şubat 2012'de Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanan İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'nin, 20 Mart 2021 tarihinde gece yarısı Cumhurbaşkanı kararnamesi ile sonlandırılmasının siyasi bir hamle olduğunu neredeyse iki yıldır haykırarak. "Sözleşmeye dokunma, uygula" dedik. Yok hükmündeki bu karara ilişkin örgütümüz dahil pek çok STK, meslek örgütü, sendika, parti kararın iptal istemiyle davalar açtı.

Verdiğimiz mücadele sadece hukuk mücadelesi değildir. Aynı zamanda laik, demokratik bir ülke olarak var olma savaşında bir semboldür. Danıştay 10. Dairesi

19 Temmuz 2022 tarihinde, İstanbul Sözleşmesi'ni fesheden Cumhurbaşkanlığı kararının iptal istemini reddederek, demokratik bir ülkenin olmazsa olmaz koşulu olan yargı bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğü ilkelerine kara bir leke sürmüştür. İptal istemini 'Yeni hükümet sisteminde yürütme yetkisine haiz Cumhurbaşkanı tarafından feshedilmesinde yetkide aykırılık yoktur' gerekçesiyle ile reddeden Danıştay 10. Dairesi'nin bu kararı hukuki değil, siyasidir ve kabul edilemez.

Bir kez daha vurguluyoruz; Danıştay 10.Dairesi, sözleşmenin gereklerini yerine getirmek yerine

sözleşmeden çekilmeyi tercih eden siyasi iktidarın yanında yer alarak İstanbul Sözleşmesi'nin simgesel ve politik kararlara alet edilmesine ortak olmuştur. Ülkemiz tarihine karanlık bir leke olarak geçecek bu karar başka tehlikelerin de habercisidir.

Oysaki anayasanın 90. Maddesi herkes için açık ve nettir: 'T.C adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak anlaşmaların onaylanması, TBMM'nin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır'. Bu bağlamda, 'Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin yani İstanbul Sözleşmesi'nin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair 6251 sayılı uygun bulma kanunu halen

yürürlüktedir. Usulde paralellik ilkesi gereği çıkış işlemi de ancak TBMM'nin iradesi ile olabilir.

TMMOB'li mühendis, mimar, şehir plancısı bizler bir kez daha söylüyoruz;

**UMUTSUZLUĞA KARŞI UMUDU, KORKUYA
KARŞI CESARETİ, TESLİMİYETE KARŞI
DİRENİŞİ ÖRGÜTLEMeye DEVAM EDECEĞİZ!..**

**İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN
VAZGEÇMEYECEĞİZ!..**

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ YAŞATIR!..

TMMOB'Lİ KADINLAR

TÜRKİYE BİNA DEPREM YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA YAPILACAK TASARIM GÖZETİMİ VE KONTROLÜ HİZMETLERİNE DAİR TEBLİĞ'İN İPTALİNE KARAR VERİLDİ

TMMOB tarafından 11/01/2019 tarihli, 30652 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Kapsamında Yapılacak Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Tebliğ'in iptali istemiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na açılan davada Danıştay 6. Dairesince dava konusu ilgili Tebliğ'in iptaline karar verildi.

Dava dilekçesinde "dava konusu Tebliğ'in özel uzmanlık gerektiren konularda 'tasarım gözetimi ve kontrolü hizmeti' şeklinde bir hizmet alanı oluşturduğu, yeni bir meslek niteliğinde olan bu statünün dayanak Yasada ve ilgili mevzuatta olmadığı halde Yönetmelikle yapılan atıf gereği anılan Tebliğ ile düzenlenmesinin dava konusu işlemi yetki yönünden hukuka aykırı hale getirdiği, Tebliğ'in kamu yararı amacı taşımadığı" hususlarına vurgu yapılarak dava konusu işlemin

iptali talep edilmiştir.

Danıştay 6. Dairesince yapılan inceleme ve değerlendirme neticesinde ".. Bu durumda, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'nin kanuni dayanağı olan 7269 sayılı Kanununun 3. maddesinde, yeniden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek veya esaslı tamir görececek resmi ve özel bütün yapıların tabi olacağı teknik şartların bir Yönetmelikle tespit edileceği düzenlemesi yer almasına rağmen, tasarım gözetimi ve kontrolü hizmetlerini yerine getireceklerin eğitim koşulları, mesleki yeterlilik ve deneyim konuları ve bunların belgelendirilmesi ile hizmetin yürütülmesine ilişkin usul ve esasların Yönetmelik yerine dava konusu Tebliğ ile düzenlenmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır." gerekçesiyle dava konusu Tebliğin İPTALİNE karar verildi.

TMMOB HEYETİ İLİÇ'TE: ÇEVRE VE İNSAN SAĞLIĞINI YOK SAYAN SÖMÜRGE ALTIN MADENLERİ DERHAL KAPATILMALIDIR

Erzincan İliç İlçesi, Çöpler Köyü mevkiinde, Anagold Madencilik tarafından işletilen altın madeninde, 21 Haziran 2022 tarihinde siyanür içerikli solüsyon taşıyan boru hattında oluşan yırtılma nedeniyle meydana gelen ekolojik felaket üzerine, TMMOB tarafından oluşturulan bir Heyet, 7 Temmuz 2022 tarihinde olayın gerçekleştiği maden sahasında bir basın açıklaması yaptı.

Heyette TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Hüsnü Meydan, TMMOB Genel Sekreteri Dersim Gül, Ziraat Mühendisler Odası Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi Suiçmez, Tunceli İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Uğur Bayrak, İl Koordinasyon Kurulu Temsilcileri Haydar Evcin (Ziraat MO), Hüseyin Aslan (Kimya MO) ve TMMOB Teknik Görevli Eren Şahiner Jeoloji MO) yer aldı.

Heyet adına TMMOB Genel Sekreteri Dersim Gül tarafından okunan açıklama şu şekilde:

ÇEVRE VE İNSAN SAĞLIĞINI YOK SAYAN SÖMÜRGE ALTIN MADENLERİ DERHAL KAPATILMALIDIR

Erzincan'a bağlı İliç İlçesi Çöpler Köyü mevkiinde, Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş tarafından işletilen altın madeni işletmesinde, 21 Haziran 2022 tarihinde siyanür içerikli solüsyon taşıyan boru hattında oluşan yırtılma nedeniyle yaklaşık 20m3 siyanürlü solüsyonun çevreye yayıldığı Erzincan Valiliği tarafından 3 gün sonra yapılan basın açıklaması ile kamuoyuna duyurulmuştur. Aynı açıklamada solüsyonla kontamine olan alanın hipoklorit kullanılarak nötralize edildiği, kontamine toprağın iş makinaları vasıtasıyla temizlenerek liç sahasına taşındığı ifade edilmiştir.

Valiliğin açıklaması ardından yükselen kamuoyu tepkisi karşısında harekete geçmek zorunda kalan Çevre,

Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, kazadan tam 4 gün sonra açıklama yaparak, denetim ekiplerini bölgeye gönderdiğini ve firmaya en üst sınırdan ceza kestiğini açıklamıştır. Ancak ilgili madenin faaliyetlerini durdurma tebligatının 6 gün sonra yani 27 Haziran tarihinde yollanması ise kendi içerisinde bir çelişki taşımaktadır. Yetkililerin sızıntı haberi ilk duyulduğunda olayı reddetmesi ve ardından geç de olsa göstermelik cezaların verilmesi ülkemizdeki denetim ve hukuk sisteminin ne denli tükenmiş olduğunu gözler önüne sermiştir. Yurttaşlarımızın çığılığı olmuş olmasaydı, yaşanan faciyanın üzeri örtülecek ve hiçbir şey olmamış gibi yeni faciaların zemini hazırlanmaya devam edilecekti. İliç siyanür sızıntısı faciası ve ardından gelişen kamuoyu tepkisi göstermiştir ki, ülkemizin her bir karışına halktan başka sahip çıkacak herhangi bir güç, TMMOB ve çevreye duyarlı demokratik kitle örgütlerinden başka toplum yararını ve kamu çıkarını gözeten bir kurum kalmamıştır.

Siyanür sızıntısı yaşanan, Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş tarafından işletilen ve 2008 yılından itibaren faaliyetlerini sürdüren aynı madende yıllar içerisinde gerçekleşen kapasite artışı ve yeni tesislere ek olarak 2021 yılında bir kez daha kapasite artışına gidilmesi planlanmış ve 2021 yılı Ekim ayında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kapasite artışı ve ek tesislere ilişkin projeye ÇED Olumlu kararı verilmiştir. TMMOB, Bakanlığın vermiş olduğu “ÇED Olumlu Kararı”nın iptali için dava açmıştır.

Dava dilekçemizde; uluslararası anlaşmalar ve Anayasa ile güvence altına alınmış temel haklara, Anayasa'nın 17., 43., 44., 45. 56., 63., 169. ve 170. maddelerine, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 4342 sayılı Mera Kanunu, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, 5488 sayılı Tarım Kanunu, ilgili yönetmelikler, uluslararası sözleşmeler ve sair mevzuat ile öngörülen yükümlülüklerle, bilimsel gerekler ve teknik esaslar ile kamu yararına aykırılık taşıdığından söz konusu kararın iptali istenmiştir.

Dava konusu projenin bulunduğu alan, orman arazisi, mera arazisi, tarım arazilerini kapsamaktadır. Kapasite artışı ve ek tesisler yapılması planlanan Çöpler Kompleks Madeni projesi faaliyette bulunduğu ilk günden bu yana orman alanlarının, mera alanlarının ve tarım topraklarının yok olmasına neden olmaktadır.

Proje, yeraltı su kaynaklarının ve yeraltı sularının besleme alanını oluşturduğu Fırat Nehrinin, bu bakımdan nehrin yayılım alanlarının, bölgedeki tarımsal üretimin ve hayvancılığın, neticeten bölgedeki ekolojik dengenin ve bir bütün olarak canlı yaşamı ile çevresel değerlerin telafisi imkansız zararlara, çok ağır tahribata uğramasına neden olmuştur. Projenin etkilerinin yalnızca proje alanındaki tarım arazileri ile sınırlı olmadığı, çok daha geniş alanlardaki tarım arazilerinin zarar görmesine yol açacağı bir gerçektir.

Madencilik faaliyetinde altın çıkarılırken, yer altında bulunan diğer ağır metaller de yerüstüne çıkarılır. Söz konusu işletmede, sülfürik asit (H₂S) ile mineraller çözüldükten sonra sadece altın ve gümüş alınıp, topraktaki toksit ağır metalleri içeren atıklar atık barajında depolanmaktadır. Atık havuzlarında yaşanan sızıntılarda geri dönüşü olmayan çevre felaketlerinin nedeni, siyanür ile birlikte, kurşun, kadmiyum, çinko, bakır ve cıva gibi toksik ağır metallerin de doğaya karışmasıdır. Siyanürlü maden işletmeciliğine dayanan madencilik faaliyetlerinin yarattığı en büyük tahribat alanlarından biri atık maden barajı kazalarıdır. Yapılan çalışmalar dünyada son 30 yılda 100'e yakın ciddi atık maden barajı kazası yaşandığını ortaya koymaktadır. Yine madencilik faaliyetlerinde kullanılan siyanür ve ortaya çıkan diğer ağır metallerden kaynaklanan çevresel tahribat; faaliyetlerde kullanılan tehlikeli kimyasalların taşınması esnasında yaşanan kazalar; işletme içi kaza ve sızıntılar; atık barajlarında yaşanan taşma yahut sızıntılarla ortaya çıkmaktadır. Örneğin yine İliçte, 2018 yılında madene sülfürik asit taşıyan tankerin ilçe merkezinde devrilmesi sonucu tehlikeli kimyasalın civarda ve sularda yarattığı tahribat bu durumun yarattığı tehlikeyi açıkça ortaya koymaktadır.

Açtığımız davanın bilirkişi ve keşif incelemesi 13 Nisan 2022 tarihinde gerçekleşmiştir ve dava süreci devam etmektedir. 21 Haziran tarihinde yaşanan siyanür sızıntısı, işletmenin mevcut hali ile taşıdığı risklerden yalnızca birisini açığa çıkarmıştır. Daha büyük ölçeklilerin yaşanması an meselesidir. Buna rağmen işletmenin kapasite artırımına gitmesi ve Bakanlığın bu projeye ÇED Olumlu kararı vermesinin hiçbir bilimsel ve hukuksal yanı bulunmamaktadır.

Proje alanı ve genişleme sahası, ülkemizin en geniş havzasına sahip Fırat Nehri'nin hemen yanı başındadır. Nehir Erzincan, Tunceli, Elazığ, Malatya, Diyarbakır,

Adıyaman, Gaziantep illerimizden geçmektedir. Ülkemizin en büyük barajları da Fırat Nehri üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca saha, Munzur Dağları ekosisteminin ve ülkemizdeki önemli biyoçeşitlilik koruma alanının bir parçasıdır. Saha aynı zamanda büyük depremler üreten fayların da yakınında bulunmaktadır. Bu tablo, karşı karşıya olduğumuz tehdidin sınırlarının anlaşılması açısından yeterince açıklayıcıdır. Kapasite artışı için hazırlanan ÇED raporunun bir formalite tamamlama işlemi olarak hazırlandığı açıktır. TMMOB, siyanür sızıntısı ve ardından yaşanan gelişmeleri, teknik ve hukuksal değerlendirmeler eşliğinde açtığımız ÇED olumlu kararı iptali davasında ek beyan olarak sunacaktır.

Orman alanlarının, ekolojik ve biyolojik değerlerin, flora ve fauna bileşenlerinin, tarım ve mera alanlarının, su kaynakları ve havzalarının, kültürel ve tarihi mirasın, yerleşme alanlarının tahribine yol açan siyanürlü maden işletmeciliğine ilişkin proje, çevre ve insan sağlığı üzerinde geri dönüşü olmayan tahribatlara yol açmaktadır. Ortaya çıkan somut çevresel etkiler ve riskler göz önünde bulundurularak, bilimsel ve hukuksal açıdan birçok sorun barındıran ÇED Olumlu kararının ve telafisi imkânsız zararlara neden olacağı açık olan kapasite artırımı işleminin acilen iptal edilmesi, durdurulması ve işletmenin kapatılması hayati öneme sahiptir.

Ayrıca TMMOB olarak, yaşanan çevre felaketi nedeniyle başta Anagold Madencilik San. ve Tic. A.Ş. yetkilileri olmak üzere, sorumluluğu bulunan tüm yetkililer hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

İliç'te sürdürülen faaliyet bir sömürge madenciliğidir. Kimyasal işlem üzerine kurulu bu madencilik, doğayı ve insan yaşamını hiçe saymaktadır. Yeraltındaki zenginliğimizin en kısa sürede ülke dışına çıkarılması, geriye ise verimsizleştirilmiş ve zehirlenmiş bir toprağın bırakılmasına dayalı bu anlayış, yaşamı da sürdürülemez hale getirmektedir. Geçmiş yıllarda, Artvin Cerattepe'de, Uşak Eşme'de, İzmir Efemçukuru'nda, Bergama Ovacık'ta, Ordu Fatsa'da ve

Çanakkale Kazdağları'nda gördüğümüz bu madencilik anlayışı Erzincan İliç'te de büyük bir yıkıma neden olmaktadır. Ekosistemi yok eden, ormanlarımızı, yeraltı sularımızı ve nehirlerimizi tehdit eden, çevreye geri dönüşü mümkün olmayan zararlar veren bu anlayış, ülkemizin geleceği açısından büyük bir tehdittir. Yürütülen madencilik faaliyeti, üretim faaliyeti değil bir sömürü faaliyetidir; madenlerimizi olduğu gibi, doğamızı ve halkımızı da sömürmektedir. Siyanürlü altın işletmeciliğinde hiçbir kamu yararı bulunmamaktadır. Bu madencilik anlayışının tek kazananı maden şirketleridir.

Maden Kanunu'nda 2004 yılında, Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nde 2005 yılında yapılan değişiklik ve düzenlemelerle madenlerimiz sömürüye açılmıştır. Bu tarihlerden itibaren, milli parklar, sit alanları, ormanlar, ağaçlandırma sahaları, özel koruma bölgeleri, meralar, su havzaları, kıyı alanları ve turizm bölgeleri madencilik faaliyetine açılmıştır. Sermayenin sınırsız sömürsünün önündeki yasal engeller birer birer ortadan kaldırılmış ve İliç'te yaşadığımız faciaların zemini böylece hazırlanmıştır.

TMMOB, sömürge madenciliğine karşıdır ve bu anlayışa son verene kadar mücadele etmeye devam edecektir. TMMOB, İliç'te yaşanan facianın üzerinin örtülmesine ve unutturulmasına izin vermeyecektir.

Geçtiğimiz yıl Giresun, Şebinkarahisar'daki çinko kurşun madeninin atık havuzunun çökmesi, bu yıl Erzincan, İliç altın madeninde yaşanan sızıntı bizlere bir kez daha göstermiştir ki çevre felaketleri yaşanmaya devam edecektir.

Bir kez daha İliç'ten sesleniyoruz; madenlerimiz ulusal ve uluslararası sermaye gruplarının yağma alanı olmaktan çıkarılmalı, İliç'te yaşanan felaketin tüm sorumluları yargı karşısında hesap vermeli, kapasite artırımı için verilen ÇED Olumlu kararı iptal edilmeli ve işletme gecikmeden kapatılmalıdır.

7 Temmuz 2022

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

TMMOB TARAFINDAN ANAGOLD FİRMA SI HAKKINDA SUÇ DUYURUSUNDA BULUNULDU

TMMOB tarafından Erzincan İli İliç İlçesi Çöpler köyü mevkiinde Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından işletilen altın madeni işletmesinde, 21 Haziran 2022 tarihinde siyanür içerikli solüsyon taşıyan boru hattında oluşan yırtılma nedeniyle siyanürlü solüsyonun çevreye yayılmasıyla oluşan doğa katliamı hakkında İliç Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunuldu.

21.06.2022 tarihinde gerçekleşen doğa katliamıyla ilgili Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. yöneticileri, Maden sahasını denetimle görevli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü yetkilileri ve çalışanları ve Projeye ilişkin ÇED Olumlu kararı, izin, ruhsat veren kurumlar ile yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunan TMMOB, İliç Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gerekli soruşturmanın yapılıp sorumluların cezalandırılmasını talep etti.

Şikayet dilekçesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği, Erzincan Valiliği ve Maden şirketi tarafından yapılan açıklamalara değinildikten sonra, açıklamaların yetersizliği, yaşanan çevre felaketinin boyutlarının gerçek anlamda gösterilmediği, Bakanlık tarafından şirket hakkında uygulanan idari para

cezasının yeterli olmayıp gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmadığı belirtildi.

Yine şikayet dilekçesinde ilgili maden sahasında kapasite artışına yönelik devam etmekte olan TMMOB'nin açtığı davada değinilen hususların altı çizilerek maden sahasında yaşanabilecek kazaların ve sonrasında oluşabilecek risklerin daha önce TMMOB, akademik kişi ve kurumlar, sivil toplum kuruluşları tarafından defalarca dile getirildiği ancak idarenin hiçbir önlem almayarak işletmenin yanında yer aldığı belirtildi.

Yaşanan felaketin boyutları, çevreye ve insan sağlığına olan zararları, kamusal arazilere ve sulara olabilecek etkileri açıklandıktan sonra şirket hakkında güvenlik tedbirlerine hükmedilmesi; şirket yetkilileri hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 152/1-a, 181/1-3-4-5., 185/1 maddeleri uyarınca; maden sahasını denetlemekle görevli Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü yetkilileri ve çalışanları hakkında ise gerekli denetimleri sağlamama ve felakete yol açan faaliyetlere izin verme eylemleri dolayısıyla, TCK 181 ve 257. maddeleri uyarınca soruşturma başlatılarak eylemlerine uyan suçlardan cezalandırılmasına karar verilmesi talep edildi.

TMMOB HEYETİ ERZİNCAN ZİRAAT ODASINI ZİYARET ETTİ

TMMOB Heyeti 7 Temmuz 2022 tarihinde Erzincan Ziraat Odası'nı ziyaret ederek Erzincan Ziraat Odası

Başkanı Tamer Geyik ile görüştü. Görüşmede İliç'te meydana gelen ekolojik felaket üzerine fikir alışverişini gerçekleştirdi.

Ziyarete TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Hüsnü Meydan, TMMOB Genel Sekreteri Dersim Gül, Ziraat Mühendisler Odası Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi Suiçmez, Tunceli İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Uğur Bayrak, İl Koordinasyon Kurulu Temsilcileri Haydar Evcin (Ziraat MO), Hüseyin Aslan (Kimya MO), Aygül Büyüктаş (İnşaat MO), Zeynep Güler Canpolat (Şehir Plancıları O) ve TMMOB Teknik Görevli Eren Şahiner Jeoloji MO) yer aldı.

ADALET NÖBETİNİN 100. GÜNÜ ANKARA'DA AHLATLIBEL'DE GENİŞ KATILIMLA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Gezi Davasında verilen hukuksuz kararlar ile tutuklanan arkadaşlarımızın serbest bırakılması için başlatılan Adalet nöbetinin 100. Günü polis çemberi altında Ahlatlıbel Parkı'nda 3 Ağustos 2022 tarihinde geniş kitlelerin katılımıyla gerçekleştirildi.

Adalet Nöbetinin 100. Günü nedeniyle TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu Ahlatlıbel'de bir forum düzenledi. İKK adına Forum Yöneticiliğini Ankara İKK Sekreteri Seyit Ali Korkmaz üstlendi. Forumda birçok emek-meslek örgütü ve siyasi parti temsilcilerinin konuşmaları yer aldı. Çok sayıda kurum temsilcisinin ve TMMOB Yöneticilerinin de konuştuğu forum TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın kapanış konuşmasıyla tamamlandı.

Anayasa Mahkemesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Adalet Nöbeti için bir araya gelen kitle Ahlatlıbelde polis kordonuna alındı. Açıklama Ahlatlıbelde yapılmak zorunda bırakıldı. Yapılan açıklama şöyle:

“ARKADAŞLARIMIZI DERHAL SERBEST BIRAKIN!

GEZİ'YE ÖZGÜRLÜK!

Bugün 3 Ağustos 2022...

Osman Kavala'ya ağırlaştırılmış müebbet, aralarında Mücella Yapıcı, Tayfun Kahraman ve Can Atalay'ın da

bulunduğu yedi arkadaşımızın da 18'er yıl ceza aldığı Gezi Davası Karar duruşmasının üzerinden 100 gün geçti.

Osman Kavala tam 1737 gündür, diğer arkadaşlarımız ise 100 gündür gerekçesiz ve suçsuz yere cezaevinde tutuluyor. Arkadaşlarımızın masumiyetine inanıyor, bu hukuksuzluğu kınıyoruz.

Meslek alanlarımızın tarihsel birikimle oluşmuş temel ilkeleri çerçevesinde halka ait olanı korumak, kamu yararını savunmak biz mühendis, mimar ve şehir plancılarımızın temel görevidir. Bu görev doğrultusunda, İstanbul kentinin en önemli kamusal alanlarından biri olan Gezi Parkı'nı korumak, Gezi Parkı park olarak kalsın diye mücadele etmek mesleki etik ilkelerimizin bir gereği idi.

2013 Haziran'ında, korunması gereken yalnızca kamusal alanlar da değildi üstelik. İktidarın baskı politikaları, temel hak ve hürriyetleri günden güne askıya alması yurttaşların nefes alması daha da zorlaşıyor, ülkenin geleceği karanlığa gömülüyordu.

Aydınlık bir geleceği savunma, düşünce ve ifade özgürlüğüne sahip çıkma iradesi ile doğal alanlarımızı, meralarımızı, kıyılarımızı, ormanlarımızı, kamusal alanlarımızı koruma düşüncelerinin keşiştiği simgesel bir mekana dönüştü Gezi.

Farklı mücadele alanları kesişti ve ülkemizin toplumsal mücadele tarihine kazanacak bir halk hareketine dönüştü.

Toplumun ortak değerlerini bir bir sermayeye altın tepside sunan, bu gerçekliği örtmek üzere gerici bir toplum inşa etmeyi deneyen, kadına, farklı cinsel yönelimlere, sanata, etnik ve kültürel değerlere saldıran iktidarın siyasal temsilcisi AKP'nin karşısına dikildi milyonlar.

Yaşadığı yenilginin yarattığı öfkeyi dizginleyemeyen AKP defalarca yargılamaya, karalamaya çalıştı Gezi'yi ve hep başarısız oldu.

Uzun ve bariz hukuksuzluklar içeren bir dizi girişimin ardından son olarak kendi partisinden milletvekili aday adayı olan bir yargı mensubu üzerinden arkadaşlarımızın nezdinde Gezi'yi tutsak etmeye, yalnızlaştırmayı amaçladılar.

Arkadaşlarımızın nezdinde milyonların örgütlülüğünü, milyonların talebini hapsetmek istiyorlar.

Biliyoruz ki bugün yaşanan derin yoksulluktan, ülkenin çöküşünden çıkışın yolu Gezi Direnişi'nde ayağa kalkan milyonların örgütlülüğünden geçiyor.

Hukuksuz tutuklama kararlarının verildiği günden itibaren başlattığımız ve bugün 100. Gününe giren Adalet Nöbetleri vesilesiyle bir kez daha kararlılıkla belirtiyoruz: TMMOB ve bağlı Odaları olarak, mesleki ve teknik bilgimizi halkın yararına kullanmaya devam edeceğiz, arkadaşlarımızı asla yalnız bırakmayacağız ve bu ülkenin en görkemli halk hareketi olan Gezi'ye sahip çıkmayı kararlılıkla sürdüreceğiz.

Adalet Nöbetlerimizin 100. gününde bir kez daha sesleniyoruz: Arkadaşlarımızı derhal serbest bırakın! Bu hukuksuzluğa bir an önce son verin!

Gezi'den ve arkadaşlarımızdan elinizi çekin!

Ve şunu bilin ki;

Biz kazanacağız, Gezi kazanacak!"

Basın açıklaması sonrası Grup Dalga şarkılar söyledi ve Mehmet Özer şiir okudu.

İKİK'LARDAN: GEZİ ONURUMUZDUR! GEZİ'YE ÖZGÜRLÜK!

TMMOB'ye bağlı İl Koordinasyon Kurulları 3 Ağustos 2022 tarihinde Adalet Nöbetinin 100. gününde bir basın açıklaması gerçekleştirerek 'Hukuksuzca Cezaevinde Bulunan Gezi Tutuklusunu Arkadaşlarımız Derhal Serbest Bırakılmalıdır' dedi.

ADANA

BODRUM

MERSİN

SAMSUN

TEKİRDAĞ

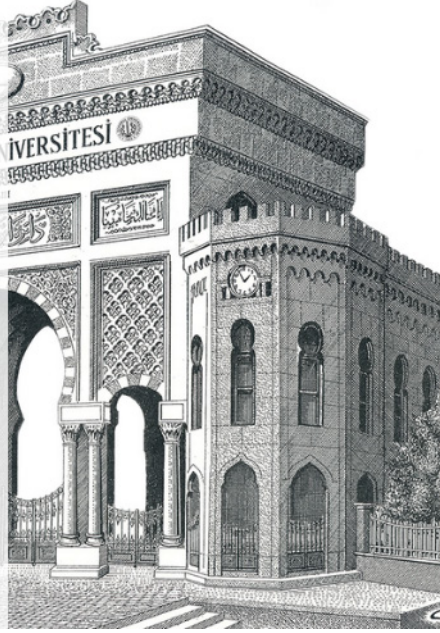
EMİN KORAMAZ'DAN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCISI ADAYI ÖĞRENCİLERE TEBRİK VE BAŞARI MESAJI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda başarılı olarak 2022-2023 Eğitim-Öğretim döneminde yükseköğretime başlayacak Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı aday öğrencilere tebrik ve başarı mesajı yayınladı.

Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda başarılı olarak harcadığı emeğin karşılığını bir nebze alan ve heyecanla yeni yaşamını bekleyen tüm öğrencilerimizi yürekten kutluyor, hepinize başarılı bir öğrencilik hayatı diliyorum.

”

EMİN KORAMAZ
TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sevgili Öğrenci Arkadaşlarım,

Yıllar süren bir hazırlık sürecini geride bırakarak 2022 Yükseköğretim Kurumları Sınavını başarıyla tamamladınız. Önünüzde üniversite kayıtları ile birlikte başlayacak yeni bir hayat, keşfedilmeyi bekleyen büyük bir dünya uzanıyor. Harcadığı emeğin karşılığını bir nebze alan ve heyecanla yeni yaşamını bekleyen herkesi yürekten kutluyor, başarılı bir öğrencilik hayatı diliyorum.

Barınma ve geçinme maliyetlerinin karşılanamaz boyutlara vardığı, yükseköğretimin bir ticari sektöre dönüştüğü ülkemizde, iyi bir eğitim almanın ne kadar zorlaştığını hepimiz biliyoruz. Bölümlerin boş kaldığı, kimi programların öğrenci almayı durdurduğu bir dönemin ardından gelen bu yeni dönemde; eğitimin parasız, bilimsel, demokratik, laik ve nitelikli olması

için; yarınlarını birlikte paylaşacağımız aydınlık gelecek için omuz omuza vermemizin önemi de her saniye artıyor.

Gelecekteki Genç Meslektaşlarım,

Öğrenciliğiniz süresince; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Birliğimize bağlı 24 meslek odamız, odalarımıza bağlı tüm şube ve temsilciliklerimizin kapısı dayanışma için sizlere açıktır. Şunu bilmenizi isterim, mesleklerimiz yalnızca bilim ve teknoloji ile değil, dayanışma ve insan sevgisi ile gelişmektedir.

Örgütümüzün yüzü dayanışmaya, emeğe ve doğaya dönüktür. Ülkemizin, halkımızın çıkarlarını korumak için her alanda yürüttüğümüz dayanışma ve mücadelede sizler ülkemizin ve meslek odalarımızın geleceğisiniz.

Odalarımızda çalışmalarını sürdüren Öğrenci Üye Komisyonlarımızda, etkinliklerimizde, eğitimlerimizde ve bu günden sonra tüm meslek hayatınızla sizlerle birlikte olmaktan gurur duyacağız. Mesleki ve teknik olarak gelişmek, dayanışma faaliyetlerinde yan yana olmak için sizleri Öğrenci Üye Komisyonlarımıza bekliyoruz.

Gözlerinizden öpüyorum!

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BÜYÜK MARMARA DEPREMİNİN ÜZERİNDEN GEÇEN 23 YILDA GEREKLİ HİÇBİR TEDBİR ALINMADI YAŞANANCAK BENZER BİR DEPREM ÇOK DAHA BÜYÜK YIKIM VE KAYIPLA SONUÇLANACAKTIR!

17 Ağustos 1999 Büyük Marmara Depremi'nin 23. yılında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz tarafından basın açıklaması yapılarak, gerekli önlemlerin alınmaması eleştirildi.

20 binden fazla yurttaşımızın hayatını kaybettiği, 50 binden fazla kişinin yaralandığı, yüzbinlerce yapıyı yerle bir eden 17 Ağustos Depremi'nin 23. yılında kaybettiklerimizi bir kez daha özlemle anıyoruz.

Başta İzmit, Yalova ve Adapazarı olmak üzere Doğu Marmara'nın tamamını etkileyen 7,4 büyüklüğündeki deprem, gerekli tedbirler alınmadığında doğal afetlerin ne büyük toplumsal felaketlere dönüşebildiğinin en acı örneği olarak tarihe geçti.

Deprem yarattığı yıkımın ve yaşadığımız toplumsal travmanın büyüklüğüne rağmen, aradan geçen 23 yıl boyunca deprem gerçeği ile gerçekten yüzleştiğimiz, yeni depremlere hazırlanma konusunda mesafe kaydettiğimiz söylenemez.

23 yılda afet riski olan yerleşim yerleri taşınmadı, binalarımız depreme dayanıklı hale getirilmedi, kent merkezlerinde deprem toplanma alanları oluşturulmadı, afet sonrası kriz yönetim senaryoları hazırlanmadı. Bu süre içinde imar planları depreme hazırlıklı şehirler yaratmak için değil, kentsel rantın dağıtılması için bir araç olarak kullanıldı. Parsel bazında yapılan imar tadilatları ile ormanlık alanlar ve su havzaları dere yataklarıyla birlikte yapılaşmaya açıldı.

Kamusal bir anlayışla yürütülmesi gereken “yapı denetim” sistemi tümüyle ticarileştirildi. Odalarımızın mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme gereklilikleri yapı denetim süreçlerinden dışlandı.

“İmar Barışı” adı altında projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapılar ruhsatlandırıldı. 10 milyonun üzerinde kaçak yapının ruhsatlandırıldığı bu imar affıyla birlikte yapı stokumuzun proje uygunluğu ve deprem dayanıklılığı konusunda denetlenme ihtimali ortadan kaldırıldı.

Kentlerin yeniden yapılandırılması ve depreme dayanıksız binaların yenilenmesi için gerekli olan “Kentsel Dönüşüm” uygulamaları amacından

saptırılarak inşaat firmalarına kaynak aktarılmasının, kentsel rantların iktidar yandaşlarında toplanmasının bir aracı haline getirildi.

Kent merkezlerinde bulunan afet toplanma alanı statüsünde park, bahçe ve meydanlar yapılaşmaya açılarak afet sonrasında yaşamı sürdürmeye olanak verecek güvenli alanlar ortadan kaldırıldı.

Son yıllarda sıklıkla yaşadığımız her deprem, 17 Ağustos 1999'da yaşadığımız büyük felaketi çağrıştırmakta, depremin ülkemiz için ne kadar yakın bir tehlike olduğunu hatırlatmaktadır. Mevcut durumda artan nüfus ve yapılaşma nedeniyle yaşanacak benzer bir felaketin sonuçları çok daha ağır olacaktır. Bütün bunların biliniyor olmasına rağmen depreme hazırlık konusunda gerekli adımların atılmamasının sorumluluğu siyasi iktidarın üzerindedir.

Benzer felaketleri bir daha yaşamamak için derhal adım atılmalıdır. Yapı denetimi sistemi TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla kamusal bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Yapılaşmadan kaynaklanan risklerin bertaraf edilmesi için çağdaş bir “risk yönetim” sistemi oluşturulmalıdır.

Bölgesel ve kentsel ölçekte “sakınım planları” hazırlanmalıdır. Ülke genelindeki yapılar incelenerek riskli yapılar tespit edilip güvenli hale getirilmelidir. Uygun olmayan zemin ve arazilerdeki yapılar derhal boşaltılmalıdır. Tüm yaşam alanlarımız bilimin ve teknolojinin rehberliğinde, insanların ihtiyaçları doğrultusunda ve doğayla barışık biçimde yapılandırılmalıdır.

Güvenli yapılaşmanın sağlanması ve tüm bu süreçlerin sağlıklı işletilebilmesi için meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli benimsenmelidir.

“İmar Barışı” adı altında ruhsatlandırılan yapılar derhal denetlenmeli, kaçak yapılar hiçbir biçimde affedilmemelidir. Çıkarılan deprem yönetmelikleri

geliştirilmeli ve harfiyen uygulamaya konmalı, yönetmeliklere aykırı tüm işlemlerin tesis edilmesi engellenmeli; Odalarımızın kamusal görevi olan mesleki denetim yetkilerini sınırlandırmaya yönelik düzenlemeler kaldırılmalıdır.

23 yıl önceki acıları yeniden yaşamamamız için ülke olarak depreme hazırlıklı olmamız gerekiyor. Depreme

hazırlıklı olmak için de bilimin, tekniğin ve doğanın sesine kulak vermemiz gerekiyor.

Daha büyük acılar yaşamamak için depremi unutmama, unutturma!

Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÖLÜM GEMİSİNİ DURDURACAĞIZ!

Aralarında TMMOB'nin de bulunduğu Gemi Koordinasyon Grubu; Sao Paulo Gemisi için bakanlıkça sarth izin verilmesi üze

rine kararın iptali amacıyla 24 Ağustos 2022 tarihinde İzmir Adliyesi önünde TMMOB Başkanı Emin Koramaz'ın katılımıyla bir basın açıklaması yaptı.

Açıklamada TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz şöyle konuştu:

“ÖLÜM GEMİSİNİ DURDURACAĞIZ!

Değerli arkadaşlar,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına hepinizi dostlukla selamlıyorum.

TMMOB olarak bizler yıllardan beri bilimsel ve teknik aklın, insan ve doğa yararına kullanılması için mücadele veriyoruz.

İnsan hayatını ve ekolojiyi tehdit eden her projeye, her uygulamaya, her yönetmeliğe karşı davalar açıyor, kampanyalar yürütüyoruz.

Bugün yine bir çevre felaketine engel olmak, insan sağlığını ve doğayı tehlikeye atan bir tehdidi durdurmak için mahkeme kapısındaız.

Hakkında, “nükleer denemelerde kullanıldığı için yüksek miktarda radyoaktivite barındırdığı”, “600 tonu asbest olmak üzere 1500 ton tehlikeli atık içerdiği” yönünde ciddi iddialar ve belgeler bulunan Nae Sao Paulo savaş gemisinin ülkemize getirilmesini engellemek için bir aradayız.

Söz konusu tehlikeli atıkların, havamızı, suyumuzu, doğamızı kirletmemesi, insanlarımızın sağlığını yok etmemesi için bir aradayız.

Bildiğiniz İzmir halkı, odalarımız ve çevre örgütleri haftalardır bu geminin taşıdığı tehlikelere dikkat çekmeye çalışıyor.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı firma bilgilerine dayanarak yaptığı açıklamada, asbest miktarının 600 ton değil 10 ton civarında olduğunu, uluslararası ve ulusal mevzuata göre sürecin titizlikle takip edildiğini, gemide asbest ve diğer atıklara ilişkin inceleme ve raporların bulunduğunu, ülkeye geldiğinde de uzmanlar tarafından gemide gerekli inceleme yapılacağını ve ardından söküme izin verileceğini, aksi taktirde geminin geri gönderileceğini söylemekle yetiniyor.

Şirketin verdiği bilgi ve belgeler gerçeği yansıtmamaktadır.

Geçmişte de böyle yanlış belgelere dayanarak sökümler işlemleri gerçekleştirilmiş, yapılan incelemeler sonucunda gerçek ortaya çıkmıştır.

Onlara güvenmiyoruz. Bu açıklamalar gerçeği yansıtmamaktadır.

Gerçek olan tek şey, Sao Paulo gemisinin içerdiği tehlikeli atıklar nedeniyle bir ölüm gemisi olduğudur.

Sevgili Arkadaşlar,

Geminin taşıdığı tehdit nedeniyle Brezilya Limanlarından ayrılmasını engelleyen mahkeme kararına rağmen gemi şu anda uluslararası sularda ülkemize doğru gelmektedir.

Bilinmelidir ki, mahkeme kararları beklenmeden, firma beyanlarına dayanarak başlanacak sökümler işlemleri, geri döndürülemez zararlara yol açacak, mahkeme kararını kadük bırakacaktır.

Otopan Gemisinin, 2015 yılında KUITO adlı tankerinin ve 2016 yılında ETHANE adlı tankerinin sökümler sürecinde yaşananlar bunun en somut örneğidir.

Bu örneklerde açılan davalara ve alınan yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen sökümler işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Söküm sonrasında da bu gemilerden çıkan atıkların türü ve miktarı, nasıl bertaraf edildiği, radyoaktivite içerip içermediği, sökülen parçaların nereye gönderildiği yönünde hiçbir bilgi, belge ve rapor kamuoyuyla paylaşılmamıştır.

Yalnızca örnek verdiklerim değil, Aliğa Gemi Söküm Tesislerinde 1974 yılından beri sökülen gemilerden çıkarılan her türden tehlikeli zararlı kimyasal sınıftan olan bileşenlerin miktarı, nerede ve nasıl bertaraf edildiğine dair bilgi ve belge bulunmamaktadır.

Gemi söküm sektörüne ait bilgiler adeta “merdiven altı işletmeciliği” gibi kamuoyundan saklanmaktadır.

Çevre ve halk sağlığı ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda sektörün karnesi kötüdür.

Yönetim ve denetim mekanizmalarındaki eksiklikler nedeniyle, işçilerin güvenliği ve bölge halkının sağlığına yönelik olumsuzluklar geri dönülemez boyutlara ulaşmıştır.

Değerli Arkadaşlar,

İnsan sağlığının bu kadar değersiz görülmesinden bıktık.

ANAYASA MAHKEMESİ BAŞVURUMUZU HAKLI BULDU: TMMOB’NİN REFERANDUM VE SEÇİMLERDE GÖRÜŞ BİLDİRMESİ YASAKLANAMAZ

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne ilişkin 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen Anayasa Referandumu sırasında yürüttüğümüz “Hayır Kampanyası” nedeniyle Birliğimize verilen idari para cezasına karşı açtığımız davada Anayasa Mahkemesi TMMOB’yi haklı bularak, TMMOB’nin referandum ve seçimlerde görüş bildirmesinin yasaklanamayacağına karar verdi.

Bilindiği gibi 26-29 Mayıs 2016 tarihlerinde gerçekleştirdiğimiz 44. Olağan Genel Kurulumuzda “AKP’nin Yeni Anayasası; neoliberalizmin kurumsallaşması, kamu üretimi, kamu girişimciliği, kamusal denetim ve hizmetin tasfiyesi yanı sıra yasama ve yargının önemli ölçüde budanmış bağımsızlığını tümüyle ortadan kaldıracak ve parlamento, yürütme erkini tek kişi otoritesinin inisiyatifine tabi kılacak, diktatörlüğü kurumsallaştıracak, yeni tipte bir sermaye egemenliği, yeni tipte bir faşizm ve şeriat-hilafet anayasası olacaktır” değerlendirmesi yapılarak, “AKP’nin Yeni Anayasasına ve Başkanlık Sistemine

Bu güzel coğrafyamızın dünyanın çöplüğü olarak görülmesinden bıktık.

Türkiye’nin dünyanın çöplüğü, endüstriyel atık merkezi haline getirilmesine izin vermeyeceğiz.

Gemi sahipleri zengin olsun diye, söküm şirketleri zengin olsun diye doğamızın ve yaşam çevremizin zehirlenmesine, tersane çalışanlarının ve yöre halkının kanser tehdidiyle yüz yüze bırakılmasına izin vermeyeceğiz

Bakanlık şirketin hazırladığı gerçek dışı raporlara değil, bilim insanlarının sesine kulak vermelidir. Bakanlık açgözlü şirketlere değil, İzmir halkının sözüne kulak vermelidir.

Adli makamlar göz göre göre yaklaşan bu çevre ve insanlık felaketini engellemelidir.

O gemi derhal durdurulmalı, içindeki tehlikeli atıklar gerekli bilimsel ve çevresel önlemler alınarak, gemi nerede yapıldıysa orada bertaraf edilmelidir.

Tüm halkımızı bu önemli mücadeleye destek olmaya, mahkemelerimizi insan sağlığı ve çevre konusunda sorumlu davranmaya çağırıyorum.”

karşı ikirciksiz olarak hayır deme ve bu sürece karşı emek ve meslek örgütleriyle birlikte ortak mücadele hattının oluşturulması” kararı alınmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adı verilen değişikliğin referanduma götürülmesi üzerine 11 Şubat 2017 tarihinde toplanan 44. Dönem 2. Danışma Kurulumuzda “yurttaşlık sorumluluklarımızın ve kamusal, toplumsal sorumluluklarımızın bir gereği olarak, referandumda ‘HAYIR’ tutumunun benimsenmesi tam bir görüş ve oy birliğiyle” karar altına alınmıştır.

Genel Kurul ve Danışma Kurulumuzda alınan bu kararlar uyarınca 16 Nisan 2017 Anayasa Değişikliği Referandumu süresince Birliğimiz tarafından etkin bir “Hayır” kampanyası düzenlenmiş, görüşlerimiz internet sitesinde ve yayınlarımızda dile getirilmiştir.

Söz konusu propaganda çalışmalarımız nedeniyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı İdari Yapıtrım

Bürosu tarafından Yönetim Kurulu Başkanımız Emin Koramaz'a idari para cezası uygulanmış, cezaya karşı yaptığımız itiraz ise Ankara 6. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

Konuyla ilgili Anayasa Mahkemesi'ne yaptığımız Bireysel Başvuru, 29 Haziran 2022 tarihli Anayasa Mahkemesi toplantısında incelenmiş ve uygulanan idari para cezası ile ifade özgürlüğünün ihlal edildiği tespit edilerek başvurumuz kabul edilmiştir.

26 Ağustos 2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Anayasa Mahkemesi'nin kararında özetle "seçim dönemlerinde siyasi partiler dışındaki kişi ve kurumların da propaganda yapabileceğinin" ve "seçimlerin demokratik ortamda yürütülmesinin esasının, toplumun tüm kesimlerinin düşünce ve kanaatlerinin

açıklanması ve tartışılması olduğunun" altı çizilmiştir. TMMOB'nin seçim dönemlerinde görüş açıklayıp propaganda yapması önünde herhangi bir kanuni engel olmadığının altına çizildiği kararda, söz konusu ceza ile Anayasanın 26. Maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğümüzün ihlal edildiği saptanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı, insan hak ve hürriyetleri ile demokrasi mücadelemiz açısından olduğu kadar, Birliğimizin toplumsal sorumluluklarını yerine getirmekteki ısrarcı tutumunun haklılığını da göstermek bakımından da çok önemlidir. TMMOB halktan, demokrasiden ve özgürlüklerden yana görüşlerini açıklamakta bugüne kadar hiçbir baskı ve cezaya boyun eğmemiştir, bundan sonra da bu doğrultuda mücadelesine devam edecektir.

DAHA DA GEÇ OLMADAN YURTTA BARIŞ, DÜNYADA BARIŞ İSTİYORUZ!

Barişin anlam ve önemine en fazla vurgu yapılması gereken günlerden geçiyoruz. Başta Ortadoğu ve Ukrayna olmak üzere dünyanın pek çok yerinde savaş ve çatışmalar artarak devam ederken, dünyanın farklı bölgelerinde de savaş kışkırtıcılığı en üst düzeye çıkmış durumda. Emperyalist güçler, içinden geçtikleri derin krizi, bir kez daha savaş ve saldırganlık politikaları ile aşmaya çalışıyorlar.

Yaşanan bu savaşlar, yükseltelen bu savaş çığırıklığı, birbirini takip eden nükleer silah tehditleri dünyanın geleceği, çocuklarımızın yarınları üzerinde kara bir gölge gibi durmaktadır.

Yaşanan çatışmalar, patlayan bombalar nedeniyle her gün yüzlerce insan ölüyor, binlercesi yaralanıyor. Milyonlarca insan yaşadıkları topraklardan göç etmek zorunda kalıyor. Savaşın yarattığı şiddet ve düşmanlık, dünyanın her yerini savaş alanı, dünyada yaşayan herkesi savaşın hedefi haline getiriyor.

Emperyalist güçlerin tüm dünyayı tahakküm altına alma hırsı ve enerji kaynaklarını kontrol etme arzusu yaşadığımız savaşların, şiddetin ve yıkımın en büyük nedenidir. Yaşanan bu savaşlara ve şiddete dur diyebilmenin ilk adımı, emperyalizme dur diyebilmekten geçmektedir.

Türkiye'de yaşayan bizler, savaş ve çatışmaların uzun yıllardan beri devam ettiği bir coğrafyanın parçasıyız. Uzun yıllar boyunca ülkemizde ve bölgemizde yaşanan çatışmaların yarattığı acıların en yakın tanıklarımız.

Bu ülke halklarının barış ve kardeşliğe olan ihtiyacına rağmen, ülkemiz her geçen gün daha fazla savaşın ve şiddetin parçası olmaya devam ediyor. Kürt Sorunu'nda çatışma ve şiddet politikalarına dayalı yaklaşım, siyasi iktidarın müdahaleci dış politikası ve komşu ülkelerimizle bitmeyen gerilimler ülkemizin sürekli bir çatışma ve savaş tehdidi altında olmasına neden olmaktadır.

Sonucu ne olursa olsun kazananı daima emperyalist odaklar, kaybedeni ise yoksul bölge halkları olan bu savaşlardan artık bıktık ve yorulduk. Barişe ve kardeşliğe olan özlemimiz ve ihtiyacımız her geçen gün katlanarak büyüyor.

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak bizler, çatışmaların ve silahların sustuğu, komşularıyla barış ve dostluk içinde yaşayan bir ülke istiyoruz. Sınırları içinde yaşayan farklı inançların, kültürlerin, kimliklerin barış içinde kardeşçe yaşayabildiği bir ülke istiyoruz. Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları olarak bizler "yurtta barış, dünyada barış" istiyoruz!

Silahın ve şiddetin yarattığı korkuya karşı, barışın umuduna ihtiyacımız var. Eşitlikten, özgürlükten, adaletten yana tüm insanları, barış umudunu büyütmeye çağırıyoruz.

1 Eylül Dünya Barış Günümüz kutlu olsun!..

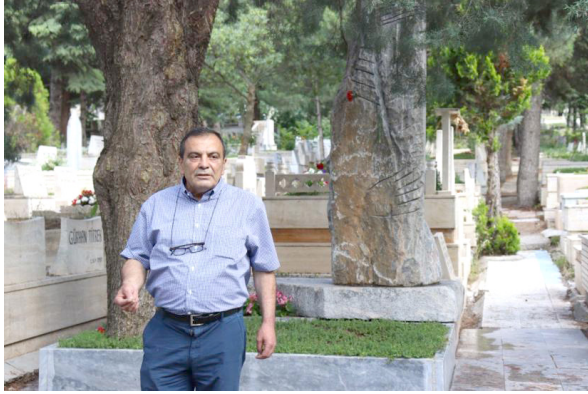
Emin KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TEOMAN ÖZTÜRK, ÖLÜMÜNÜN 28. YILINDA ANIT MEZARI BAŞINDA ANILDI

TMMOB'nin Unutulmaz Başkanı Teoman Öztürk, 11 Temmuz 2022 tarihinde, ölümünün 28. yılında Karşıyaka Mezarlığındaki Anıt Mezarı başında ailesi, dostları ve yol arkadaşlarının katıldığı bir törenle anıldı.

Anma töreninde konuşan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz konuşmasında;

“Teoman Öztürk 1973-1980 yılları arasında TMMOB'nin başkanlığını yürüttü. Teoman Abi'nin başkanlık yaptığı bu dönemin dünya ve Türkiye'si hakkında çok şey söylemek mümkün.

Onun ve arkadaşlarının yürüttüğü ve bugün bizim de sürdürdüğümüz mesleki demokratik mücadele çizgimiz hakkında çok şey söylemek mümkün.

TMMOB'nin 1973-80 seneleri içerisindeki devrimci demokrat duruşuna verdiği mücadeleye o dönemin Türkiye mücadelesine ve dünyasına dair çok şey söylemek mümkün. Ama Teoman Öztürk ve yol arkadaşlarının bir ayırt edici özelliği vardı. TMMOB'nin mücadelesini, mühendislerin-mimarların mücadelesini düzene, sermaye kesimlerine hizmet eden, seçkin bir anlayıştan çıkartıp halkla buluşturmakta, emekçi sınıflarla buluşturmakta. Mühendislik -mimarlık hizmetinin dönüştürücü gücünü bu halkın daha çağdaş yaşaması, ülkemizin, emperyalizmin ve sermaye kesimlerinin boyunduruğundan kurtarmak için verilen mücadeleyi yönlendirmesiydi.

Ülkemizin ekonomisi, siyasal yapısı ve bütün üstyapı kurumları uluslararası sermayenin, çıkarları bunlarla bütünleşmiş yerli sermaye kesimlerinin ve rantiyenin hâkimiyetindedir. Halkımızın yoksulluğunun sebebi ülkemizdeki talanın vurgunun nedeni tüm dünyayı ve ülkemizi kuşatan emperyalist kapitalist sömürü düzenidir. Teoman abi ve arkadaşları şöyle diyordu: “eğer biz bu sömürü düzenini yok etmezsek, onun yerine emekten yana, bilimden yana, halktan yana bir düzen inşa etmezsek ne bu ülkenin mühendislerinin-mimarlarının-şehir plancılarının emekleri ne de bu ülke emekçilerinin emekleri bu ülkenin kurtuluşuna yetmeyecektir.

Bugün de onların açtığı yolda yürüyen yol arkadaşları mücadeleden geri durmuyorlar. Bizlerin, ülkemiz ve arkadaşlarımız için adalet arayışı duraksamadan sürüyor. Bunun son halkası Gezi Davasında arkadaşlarımızın 18'er yıl ceza almasıdır. Ülkemiz, halkımız, yaşam alanlarımız ve mesleğimiz için verdiğimiz mücadelede bedeller ödemeye devam ediyoruz. Ama bilinsin ki yılmayacağız, bilinsin ki halkımız bolluk ve gönenc içinde yaşayana kadar mücadelemizden bir an bile vazgeçmeyeceğiz.

Hepimiz hatırlarız, Teoman Abi'nin o veciz sözü bizlerin insanlığa, topluma, halkımıza karşı

olan görev ve sorumlulukları çok net bir şekilde çiziyor; ‘Yüreğimizdeki insan sevgisi ve yurtseverliği baskı ve zulüm yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde, bilimi ve tekniği emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürmek yolunda inançlı ve kararlıyız.’

Teoman Öztürk’ün yol arkadaşı Oğuz Türkyılmaz ise şöyle konuştu:

“Teoman Öztürk’ün eşi, çocukları, torunları, arkadaşları, onu şahsen tanımamış da olsa, savunduğu değerleri, uğruna mücadele verdiği amaçları savunan yol arkadaşları !

Merhaba!

Bugün 28.kez Teoman Ağabey’in yanınız. Bu mezarlık, ne kadar çok sefer uğraşımız oldu.

12 Mart faşizminin karanlığında Ulaş’la, Mahir’le, Deniz’le, Yusuf’la, Hüseyin’le başladı buraya gelişlerimiz.

1976’da faşistlerin katlettiği SBF Öğrencileri Hakan Yurdakuler, Burhan Barın, Eşari Oran’ın tabutları omuzlarda, binlerce kişiyle, Maltepe Caminden buraya yürüyüşümüz. Sonraki yıllarda buradan uğurladıklarımız. Sivas’ta Madımak kırımında yitirdiklerimiz, Halit Çelenk ağabeyimiz, Şekibe Çelenk ablamız, Muzaffer Erdost, devrimci avukat arkadaşımız İbrahim Tezan, orman mühendisi Sümmani Can ve daha nice dostumuz, yoldaşımız, arkadaşımız.

Bugün bizi burada bir araya getiren, Teoman Öztürk’ün kişiliğine, toplumcu mücadelesine, mücadelede kararlılığına, sosyalizme olan inancına saygımız. Onun bağımsız, demokratik, sosyalizme doğru yürüyen bir ülke, eşit, özgür, adil bir toplum için verdiği mücadeleye olan inancımız ve mücadeleyi sürdürme kararlılığımız.

Teoman Öztürk’le TMMOB’de birlikte çalıştığım 70’li yılların ikinci yarısında da sermaye iktidarları emekçi halka ve emek örgütlerine saldırıyordu. TMMOB Binasının kurşunlandığı, bombalandığı, arkadaşlarımızın katledildiği günler yaşadık. Ben bir faşist saldırıda, yaşamımı yitirmekten kıl payı kurtuldum.

Bütün gerici faşist saldırılara direndik, teslim olmadık, çünkü Teoman Öztürk ve arkadaşlarının, 1980 öncesi

TMMOB kadrolarının, bizlerin sözlüğünde yılgınlık diye bir sözcük yoktu.

Sermaye kesimlerinin egemen olduğu ülkemizde, TMMOB ve Odalar; bilim ve tekniği sömürgeciğin değil emekçi halkın çıkarına değerlendirmeyi savundukları için ,

Uzmanlık alanlarında toplum ve kamu yararına politika ve uygulamalar önerdikleri için,

Bağımsız ve demokratik bir ülkeye ulaşmak için emperyalizme karşı mücadele ettikleri için,

Bugün de demokrasi dışı, diktatöryel bir gücün baskılarına hedef oluyor, sesi kısılmaya çalışılıyor, Mücella, Tayfun ve Can arkadaşlarımız zindanlara konuluyor.

Ancak, toprak bu gerici yönetimin ayaklarının altında hızla kayıyor.

Şimdi, izlenen özelleştirme, soygun ,talan, yakınları kollama uygulamalarının gür bir sesle deşifre etmek, dile getirmek , kamuoyu gündemine taşımak, emekçi halktan yana kamucu politika ve uygulamaları topluma mal etme zamanı.

Ne istediğimizi söylemekle yetinmemeli, istediklerimizi nasıl yapacağımızı, hayallerimizi hangi araçlarla, hangi kurumlarla, nasıl bir yapıyla, hangi kaynaklarla hayata geçireceğimizi anlatmalıyız.

Karşıtlık temelindeki muhalefet çizgisi artık çok geride kaldı. Kuşkusuz, nelere karşı olduğumuzu mutlaka söyleyeceğiz.

Ama bununla birlikte;

-Nasıl bir dünya, nasıl bir Türkiye,nasıl bir kent, nasıl bir işyeri, okul, sağlık, eğitim, kültür, spor tesisi istediğimizi,

-Öngördüğümüz enerji, çevre, ulaşım, sanayi, kentleşme, tarım politikalarını,

Hangi kurumlarla, hangi araçlarla ve kaynaklarla, ne tür bir kamusal planlama kurgusu ve anlayışı ile uygulayacağımızı somutlamak, katılımcı ve şeffaf bir tarzda, bunları nasıl yapacağımızı anlatmakla da yükümlüyüz.

Üyelerimize ve halkımıza duyuracağımız bir çok görüş var.

Temel gıda ve ihtiyaç maddelerinin üretimi, temini, satışı ve dağıtımını kamu eliyle sağlanmalıdır. Sümerbank, Et ve Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, Çay-Kur, Türkiye Şeker Fabrikaları, SEKA gibi temel ihtiyaç maddelerini üreten kuruluşlar, Türkiye Gübre Fabrikaları, Türkiye Yem Sanayi gibi tarımsal sanayinin girdi kısmını örgütleyen, düzenleyen, geliştiren kurumlar, PETKİM, TÜPRAŞ, Demir Çelik Fabrikaları (ERDEMİR ve İSDEMİR), Seydişehir Alüminyum gibi sanayinin en fazla ihtiyaç duyduğu ara malı üreten işletmeler, TELEKOM gibi enerji ve iletişim kuruluşları ile kapatılan ya da işlevsizleştirilen özel ihtisas bankaları (Etibank, Sümerbank, Halk Bankası, Ziraat Bankası, Emlak Bankası) yanı sıra Devlet Yatırım Bankası, Türkiye Kalkınma Bankası gibi yatırımcı kamu kuruluşlarının yatırımcısının finansmanında yol gösterici, belirleyici olan finansman kuruluşları yeniden kurulmalı, ve işlevsel hale getirilmelidir.

Sosyal fayda yaratan tüm alanlarda da oluşturulacak güçlü kamusal kuruluşlar ve yapılar yoluyla, kamu

tekrar hemen her alanda lokomotif olmalıdır. Kamu işletmelerinde şeffaflık temel kural haline gelmelidir. Çalışanların yanı sıra üretilen hizmetlerden yararlananlar, ürünleri kullananlar ve özellikle enerji, madencilik, altyapı ve sanayi yatırımlarında, tesislerin bulunduğu bölgede yaşayan halkın demokratik temsilcileri karar alma süreçlerinde ve denetimde etkin, söz ve karar sahibi olmalı, sendikal örgütlenme yaygınlaşmalı, üretenler yönetmelidir.

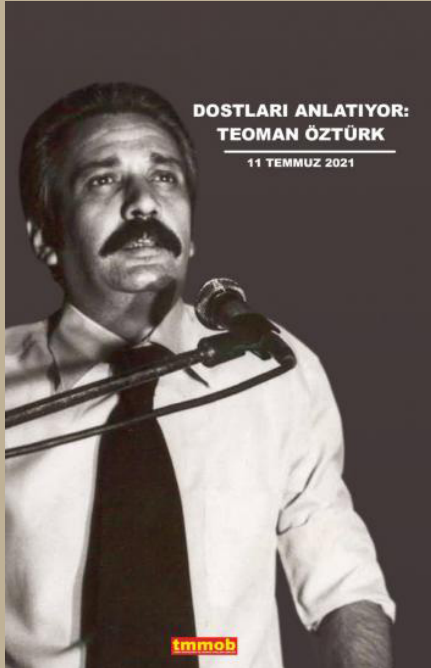
Teoman Başkanın yolundan bu tür çalışmalarla yürürüz.

11 Temmuz 2023'de, yine burada bu karanlık dönemi, baskıcı yönetimi geride bırakmış olarak bir araya gelmek için çalışalım, uğraşalım, mücadele edelim..

TMMOB ve Oda yöneticisi, Odaların aktif üyesi arkadaşlar!

Yolumuz uzun, işimiz zor, yolumuz açık olsun!"

DOSTLARI ANLATIYOR: TEOMAN ÖZTÜRK KİTABI YAYIMLANDI

TMMOB tarafından hazırlanan "Dostları Anlatıyor: Teoman Öztürk" kitabı Ağustos 2022'de yayımlandı.

Bu kitap, 11 Tem 2021 tarihinde TMMOB tarafından düzenlenen Dostları Anlatıyor "Teoman Öztürk" etkinliğinin kitabı olarak hazırlanmıştır. Etkinliği izlemek için TMMOB Youtube sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

TMMOB 47. DÖNEM I. DENETLEME KURULU TOPLANTISI YAPILDI

TMMOB 47. Dönem 1. Denetleme Kurulu toplantısı 23 Temmuz 2022 tarihinde TMMOB'de gerçekleştirildi. Toplantıya; Denetleme Kurulu Üyeleri Özgür TOPÇU, Halil İbrahim YİĞİT, Nadir AVŞAROĞLU, İlter ÇELİK, Mehmet Zeki BARUTÇU katıldı. Toplantıda TMMOB Genel Sekreteri Dersim GÜL ve Muhasebe Görevlisi İhsan AYDIN da hazır bulundu.

TMMOB 47. DÖNEM I. DENETLEME KURULU RAPORU

Denetleme Tarihi : 23 Temmuz 2022

Denetleme Dönemi :01 Nisan 2022 – 30 Haziran 2022

Denetlemeye Katılanlar :Özgür TOPÇU, Halil İbrahim YİĞİT, Nadir AVŞAROĞLU, İlter ÇELİK, Mehmet Zeki BARUTÇU

Kurulumuz yapmış olduğu toplantıda; Oturum Başkanlığına Mehmet Zeki BARUTÇU'yu , Oturum Yazmanlığına Nadir AVŞAROĞLU'nu seçmiştir. Denetleme sırasında TMMOB Genel Sekreteri Dersim GÜL, TMMOB Sayman Üyesi Ekrem POYRAZ ve Muhasebe Görevlisi İhsan AYDIN'dan mali konularda gerekli bilgileri alınmıştır.

Denetleme Kurulumuz aşağıda belirtilen hususları tespit etmiştir.

1- Yönetim Kurulu Karar Defteri incelemesinde;

a. Yönetim Kurulu'nun;

46.Dönem de 23 Nisan 2022 ve 13 Mayıs 2022 tarihlerinde 2 (iki) toplantı yaptığı, 20 (yirmi) karar aldığı,

47.Dönemin ilk toplantısını 04 Haziran 2022 ve ikinci toplantısını da 25 Haziran 2022 tarihinde yaptığı, 36 (otuzaltı) karar aldığı,

b. 47.Dönem TMMOB Yönetim Kurulu'nun 04 Haziran 2022 tarih ve 1 (bir) sayılı kararı ile görev dağılımı için yapılan oylamalar sonucunda; Emin KORAMAZ Başkanlığına, Selçuk ULUATA II.Başkanlığa, Ekrem POYRAZ Saymanlığa, Hüsnü MEYDAN, Özden GÜNGÖR, Orhan SARIALTUN, Feramuz AŞKIN, Hülya KÜÇÜKARAS ve Hanze GÜRKAŞ'ın Yürütme Kurulu üyeliklerine seçildikleri,

c. Yönetim Kurulu kararlarının usulüne uygun olarak alındığı ve imzalandığı görülmüştür.

2- Kasa incelenmesi;

23 Temmuz 2022 tarihi saat 12.30 itibariyle yapılan kasa sayımında, kasada 21 Temmuz 2022 tarihinden devreden Kasada 8.852,41 (sekizbinsekizyüzlük Türk Lirası kırkbir Kuruş) TL bulunduğu, bu rakamın muhasebe kayıtları ile uygun olduğu ve TMMOB 47. Dönem Bütçe Uygulama Esasları Yönetmeliği'nin 10. maddesine titizlikle uyulduğu görülmüştür.

3- Demirbaş Defteri incelemesinde;

Demirbaş Defteri'nin usulüne uygun ve düzenli şekilde tutulduğu görülmüştür.

4-Banka Hesapları incelemesinde;

Banka mevcutlarına ilişkin hazırlanan tutanak EK-1'dir.

5- Çek – Senet Hesapları incelenmesinde;

Çek ve senetlerin hesaplarına ilişkin hazırlanan tutanak EK-1'dir.

6- Defter ve Muhasebe kayıtlarının incelenmesinde;

Muhasebe kayıtlarının ve defterlerin usulüne uygun ve düzenli bir şekilde tutulduğu görülmüştür.

7- Diğer Hususlar;

a- Yapılan incelemede TMMOB 47. Dönem Bütçe Uygulama Esasları Yönetmeliği'nin 4.maddesi gereğince yapılan ödemelerin gerçekleşme durumlarını gösteren tabloların Odalara düzenli olarak gönderildiği görülmüştür.

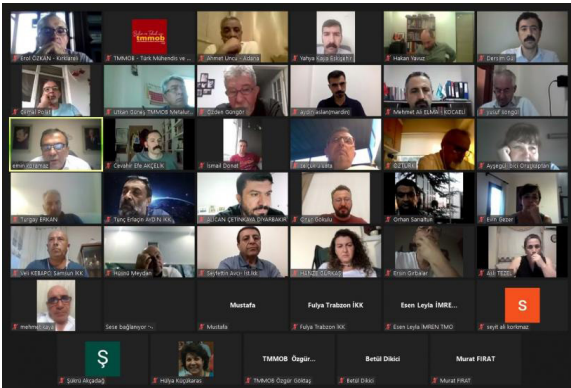
b- Oda Denetleme Kurulu Raporları'nın, usulüne uygun ve düzenli olarak Birliğimize gönderilmesi hususunda gerekli özenin gösterilmesi konusunda tüm odalarımıza hatırlatma yapılmışna,

c- Kurulumuzun 47.Dönem içerisinde yapacağı toplantı takviminin aşağıdaki şekilde belirlenmesine:

22 Ekim 2022, 21 Ocak 2023, 22 Nisan 2023, 22 Temmuz 2023, 21 Ekim 2023, 27 Ocak 2024 ve 27 Nisan 2024 tarihlerinde yapılmasına,

karar verilmiştir.

TMMOB YÖNETİM KURULU VE İKK SEKRETERLERİ ORTAK TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri ve İl/İlçe Koordinasyon Kurulu Sekreterleri ortak toplantısı "47. Dönem Çalışma Programı" gündemi ile 20 Temmuz 2022 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirildi.

Toplantıya TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Selçuk Uluata, Yürütme Kurulu Üyeleri Hülya

Küçükkaras, Feramuz Aşkın, Hanze Gürkaş, Hüsnü Meydan, Orhan Sarıaltun, Özden Güngör, Yönetim Kurulu Üyeleri Cevahir Efe Akçelik, Şükrü Akçadağ, Mustafa Zorlu, Yusuf Songül, Turğay Erkan, Murat Fırat, Ö.Ersin Gırbalar, Onur Gökulu, Utkan Güneş, Ayşegül İbici Oruçkaptan, Esen Leyla İmren, TMMOB Genel Sekreteri Dersim Gül, Teknik Görevliler Özgür C. Gökteş Küçük, Eren Şahiner, Sezgin Çalışkan, İKK Sekreterlerinden Ahmet Uncu (Adana), Alican Çetinkaya (Diyarbakır), Aslı Tezel (Gaziantep), Aydın Aslan (Mardin), Betül Dikici (Balıkesir), Cemal Polat (Tekirdağ), Çağlar Öztürk (Zonguldak), Erol Özkan (Kırklareli), Evin Gezer (Hakkari), Fulya Bankoğlu (Trabzon), Hakan Yavuz (Artvin), İsmail Donat (K.Ereğli), Mehmet Ali Elma (Kocaeli), Mehmet Kaya (Şanlıurfa), Mehmet Sarıca (Denizli), Mihail Atik (Van), Seyfettin Avcı (İstanbul), Seyit Ali Korkmaz (Ankara), Tunç Erilaçın (Aydın), Veli Kebapçı (Samsun), Yahya Kaya (Eskişehir), Şirin Rodoplu Şimşek (Bursa), katıldı.

TMMOB AYDIN İKİK: EFELER BELEDİYE BAŞKANI YANLIŞINDAN DERHAL DÖNMELİDİR

TMMOB Aydın İl Koordinasyon Kurulu 8 Temmuz 2022 tarihinde bir basın açıklaması yaparak Efeler Belediye Başkanının mimar, mühendis ve şehir plancılarını görmezden gelerek, yerine mesleki olarak konuya vakıf olmayan bir kişiyi atamasına ilişkin bir basın açıklaması yaptı.

BASINA VE KAMUOYUNA

Müdürlüğün Görevleri

Planlı ve yaşanabilir şehirleşmeyi sağlamak amacı ile İmar Mevzuatı gereğince yerine getirmesi gereken Belediye ve mücavir alan içerisindeki alanların; halihazır haritalarını yapmak veya yaptırmak,

İmar planlarına esas jeolojik-jeoteknik etüt raporlarını yapmak veya yaptırmak, hedeflenen genel gelişme uygun olarak imar planlarını yapmak veya yaptırmak,

İmar planının aksayan yönlerini gidermek ve ihtiyaçları karşılamak üzere imar planı değişikliği yapılması, imar planlarını uygulamak, ilgili yönetmelik ve genelgeler doğrultusunda yeni inşaata başlanacak her türlü yapıya imar durumu belgesi düzenlenmesi,

Her türlü yapı ile ilgili inşaat ruhsatı, kazı ve yıkım izinlerini düzenlemek, mevcut yapılarda oluşabilecek tadilat ruhsatı taleplerini karşılamak, deprem yönetmeliği ve diğer mevzuata uygun afete dayanıklı binalar yapılmasını sağlamak,

Kaçak inşaatları ve şikayetleri denetleme çalışmaları ve subasman vizelerinin, sığınak kontrollerinin yapılması,

Mail-i inhidam raporu tutulacak binaların tespiti, sokak yön levhalarını yer ve bakım tespiti, numarataj çalışmalarının yapılması, sorunlu binaların ve hatalı

adres bilgilerinin arazi çalışması ile taranması,

Kültür Varlıkları ve Anıtlar Kurulu ile koordineli olarak tescilli kültür varlıklarının korunması çalışmalarını sürdürmek.

Yukarıda Efeler Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nce tanımı yapılan bu önemli göreve;

21 Mayıs 2020 de katılmış olduğu bir Tv programında TMMOB bileşenlerine atıfta bulunarak "Sadece onlar mı biliyor, bizim belediyemizde de mimarlar, mühendisler var." diyen Efeler Belediye Başkanı, eylem ve söylem konusunda tutarsızlık yaparak ve bünyesinde bulunan mimar, mühendis ve şehir plancılarını görmezden gelerek, yerine mesleki olarak konuya vakıf olmayan bir kişiyi atamıştır.

Gerek jeotermal, gerek yapılaşma, gerek nüfus, gerek şehircilik gerekse 1.derece deprem kuşağında olması nedeniyle, coğrafi ve demografik özellikleriyle Türkiye'nin en önemli ilçelerinden biri olan Efeler İlçesinin Belediye Başkanı, yapmış olduğu bu yanlıştan derhal dönmeli, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü gibi nüfusun % 100 ünü ilgilendiren bu göreve mesleki olarak deneyimli ve liyakat sahibi bir kişiyi atmalıdır.

Konunun takipçisi olacağımızı kamuoyuna saygıyla duyururuz.

TMMOB AYDIN İL KOORDİNASYON KURULU

TMMOB KOCAELİ İKK: HALKIN SAĞLIĞINI HIÇ SAYARAK, ÇEVRESEL ETKİLERİLERİ GÖZ ARDI EDEREK YAPIMINDA ISRARCİ OLUNAN HADDEHANE PROJESİ GERİ ÇEKİLMELİDİR!

TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu Kartepe İlçesi Uzunbey Mahallesi'nde yapılmak istenen haddeleme ve çelikhane tesisine ilişkin 3 Ağustos 2022 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Kartepe İlçesi Uzunbey Mahallesi'nde yapılmak istenen haddeleme ve çelikhane tesisine ilişkin gerçekleştirilecek ÇED Halkın Katılımı Toplantısı öncesi yetkilileri bir kez daha uyarıyoruz!

Yıldızlar Yatırım Holding tarafından Kartepe Uzunbey Mahallesi'nde yapılmak istenen haddeleme ve çelikhane tesisine ilişkin Şubat ayında düzenlenmesi planlanana ÇED Halkın katılımı Toplantısı baskılar ve tepkiler üzerine yapılamayarak ertelenmişti.

Hazırlanan ÇED raporu göstermektedir ki kente dair pek çok veri raporda yer almamıştır. Halk sağlığından lojistiğe, çevre etkilerinden depreme pek çok başlık eksik bırakılmış ya da üstü kapalı cümleler ile geçiştirilmiştir.

İktidar Temsilcileri Sessiz!

16 Şubat 2022 tarihinde Kocaeli Milletvekili Fikri IŞIK, yaptığı basın açıklamasında; tesisin yılda yaklaşık 5 milyon ton olmak üzere, tamamına yakını İTHAL HURDA DEMİR eriteceğini, yıllık yaklaşık 2.5 milyon Mw/h elektrik tüketeceğini, günde yaklaşık 2 bin kamyonun giriş - çıkış yapacağı bir tesisin oluşturacağı ilave emisyon ve trafik yükünün hayati daha da zorlaştıracağını, hurdaların limanlardan taşınmasının trafikte mal ve can güvenliği sorununu da meydana getireceğini, yeşil üretim ve karbon ayak izinin azaltılması konusunda bu girişimin hükümet politikalarıyla açık bir çelişki oluşturacağını, Çevre etkisi yüksek ve enerji tüketimi yoğun bu tip yatırımların "yatırımda öncelikli bölgelerde" ve özellikle meskun mahallerin çok uzağında kurulması gerektiğini belirterek, Bakanlıkların konuya müdahil olup bu girişime izin vermeyeceklerine inandığını ifade etmişti.

1 Nisan 2022 tarihinde konuyla ilgili Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir BBÜYÜKAKIN, gazetecilerle yaptığı toplantıda; gerek çevresel faktörlerle ilgili

gerek lojistik, gerekse de ulaşım ile ilgili çekincelerinin olduğunu, bu sebeple Büyükşehir Belediyesi olarak söz konusu kurulması planlanan fabrikayla ilgili olumsuz görüş beyan ettiklerini, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Büyükşehir Belediyesinin olumsuz görüşüne rağmen olumlu olarak projeyi görebileceğini, Çevreye zarar vermeyecek, lojistiği ve ulaşımı doğru planlanmış bir proje olursa yapılabileceğini, o günkü şartlarda olumsuz görüşümüzü yazılı bir şekilde bildirdiklerini ifade etmişti.

04.08.2022 (yarın) tarihinde yapılacak ÇED Halkın Katılımı Toplantısı öncesi kentimizin hükümet temsilcilerinin sessizliği manidardır.

Veriler göstermektedir ki Kocaeli ili yılda 85 kez zehre doymuştur!

Ulusal hava Kalitesi İzleme Ağı (UHKİA) verilerine göre 2021-2022 arası 1 yıllık dönemde Kocaeli ilinin yıllık ortamlar baz alındığında Türkiye, AB ve Dünya Sağlık Örgütü sınır verilerini defalarca kez aştığı gözlenmektedir. PM10 (10 mikrometreden küçük partiküller) için yapılan ölçümlerde İzmit'in 130 kez, Alikahya'nın 89 kez, Körfez'in 78 kez, Gölcük'ün 41 kez, Başiskele'nin 74 kez ve Kocaeli ilinin ise 85 kez Türkiye Sınır Değeri olan $40 \mu/m^3$ 'nin üzerine çıktığı görülmüştür. Bu tablo PM2,5 (2,5 mikrometreden küçük partiküller), Azotoksitler, Karbonmonoksit ve Kükürtdioksit gibi zehirli gazlar için de değişmemektedir.

Hakim rüzgar yönü hatalı!

Kocaeli'de yaşayanlar olarak biliyoruz ki Alikahya'da bulunan çöp bertaraf tesisinin kokusu Yahya Kaptan Mahallesinde dahi alınmaktadır. Bu göstermektedir ki hakim rüzgar yönü raporda belirtilen GüneyDoğu rüzgarının aksine hakim rüzgar KuzeyDoğu rüzgarı olup, hava akışı GüneyBatı yönündedir.

Dosyada ve planlamada deprem sadece bir istatistik!

Hazırlanan soya ve planlamada deprem anı, öncesi ve sonrası ile ilgili bir eylem planı bulunmamaktadır. Yalnızca istatistik verisi verilerek alanın 1. Derece Deprem bölgesinde kaldığı ifade edilmiş, Fabrika için sismik izolatör kullanılıp kullanılmayacağı, tesisin tahliyesi ve acil durum planları ve olası bir kötü senaryoda kentin bu durumdan nasıl etkileneceği konuları es geçilmiştir.

Lojistik planlama eksik ve yetersiz!

Tesisin, büyük bir kısmı yurtdışından ithal edilecek hurda demir olarak belirlendiği görülen hammaddenin tesise ulaştırılmasından, atıkların bertaraf edilmesine varıncaya kadar gerçekleşecek tüm süreçlerdeki transferlerin hangi yollardan nasıl yapılacağı bilinmemektedir. Bu trafik ağının Derince ve liman bölgesinden Kartepe'ye kadar trafiğe getireceği ek yük görülmesine rağmen raporda bahsi geçirilmemiştir. İlimizdeki mevcut limanlar içerisinde hurda demir boşaltımı yapılabilecek liman sayısı sınırlıdır. Liman bölgesinde hurda depolaması yapılması durumunda, gerek yükleme boşaltma gerekse depolama alanından demir ve pas tozlarının denize karışması kaçınılmazdır. Diğer tesislerden de bilindiği üzere yüksek enerji ihtiyacı olan bu tür tesisler için hurdanın ergitilmesi için deniz yolu ile kömür de getirilmektedir. Bu koşulda demir tozu yanında kömür tozları da denize ve çevreye yayılacaktır. Diğer yandan hurda demirin gemi ile sevkiyatında Karasu limanının da kullanılabileceği ihtimalle dahilindedir. Böylesi bir durumda sadece Kocaeli değil Sakarya İli de bu risklere maruz kalacaktır.

Atık maddelerin ve tozların bertarafının nasıl yapılacağı belirsiz!

Tesiste geri dönüştürülemeyen cüruf ve tufal denilen (işlem gördükten sonra açık alanda depolanması planlanan) atıklarla, filtrelerde biriken ve devamlı temizlenmesi gereken tozların nasıl bertaraf edileceği, nereye depolanacağı, depolama sahasında nasıl kontrol altında tutulacağı veya çevreye ve doğaya karışmasının önüne nasıl geçileceği bahsi geçen raporda belirtilmemiştir. Oysa bu atıkların benzer fabrikalarda açıkta vahşi şekilde depolandığı bilinmektedir. Havaya ve toprağa karışan bu maddelerin insana ve çevreye verdiği zararın önüne geçilmesi mümkün görünmemektedir.

Bu denli büyük sağlık ve çevre kirliliği tehdidinde dair veri ve yanıt bulunmayan bir raporun, halk sağlığından mı yoksa sermayeden yana mı olduğu sorgulanmalıdır.

TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu olarak Bilimi ve tekniği halkımızın hizmetine sunmak için her türlü çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda kararlıyız! Tüm bileşenlerimiz ile birlikte; halk sağlığını ve çevreyi tehdit eden bu tesisin yapılamaması için, Kocaeli Halkını, tesisin yapılmaması için daha önce açıklama yapan Kartepe bölge muhtarlarını, Kartepe halkını, Sivil Toplum Kuruluşları ve tüm kent bileşenlerini 4 Ağustos'ta gerçekleştirilecek ÇED Halkın Katılımı Toplantısına, bu tesisin yapımına DUR DEMEYE ÇAĞIRIYORUZ!

Yetkilileri bir kez daha uyarıyoruz halk sağlığını ve çevreyi tehdit eden bu tesisin yapımını DURDURUN!

Mehmet Ali ELMA
TMMOB Kocaeli İKK Sekreteri

TMMOB İSTANBUL İKK: 17 AĞUSTOS'UN 23. YILINDA İSTANBUL'U BEKLEYEN TEHLİKELER

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu 17 Ağustos Marmara Depreminin yıldönümü dolayısıyla bir basın açıklaması yaptı.

17 Ağustos 1999 tarihinde meydana gelen Kocaeli depreminin yirmi üçüncü yılındayız. 1999'da 14,5 milyon insanın yaşadığı, 9 ili etkileyen deprem sonucu, 18.373 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 48.901 vatandaşımız yaralanmış, 505 vatandaşımız sakat kalmış, 96.796 konut ve 15.939 işyeri kullanılamaz hale gelmiştir. İstanbul'a yaklaşık 120 km uzaklıktaki bu depremde; Avcılar'da 1823 konut ve 326 işyeri kullanılamaz hale gelmiş, İstanbul genelinde yaklaşık 4000 bina ağır hasar görmüştür.

Yapı üretim süreci, mevcut yapı stoku, kentleşme ve imar politikaları, afet sonrası planlama, mevzuat, Türkiye'yi 1999 depremine taşıyan tablonun parçalarını oluşturmuş, ülkemiz 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999'da büyük bir yıkımla karşı karşıya kalmıştır. 1999 depreminden 12 sene sonra meydana gelen Van depreminde aynı yıkımla yüz yüze gelmek ise olumsuzlukların varlığını korumaya devam ettiğinin birinci dereceden kanıtıdır. 26 Eylül 2019 tarihinde İstanbul'da gerçekleşen 5,8'lik deprem sonrası toplanma

alanları, iletişim ve ulaşım gibi konularda yaşanan problemler, oluşan panik ortamı ise bizleri endişeye düşürmüştür.

Ulaşım yapıları ve köprülerin, dolgu alanlarının, tarihi eserlerin depremde vereceği tepkinin bilinmemesi, kentsel dönüşüm projelerindeki yanlışlıklar, su taşkınlarında bile yetersizliği açığa çıkan altyapı sorunları, dere yataklarını bile yerleşime açan imar uygulamaları, imar afları, afet sonrası çalışmaların taşıdığı soru işaretleri ve deprem bilincinin yeterince yaratılamaması, İstanbul'un tahmin edilenden öte yıkıcı bir etki altına gireceğini göstermektedir.

Ülkemizde 17 Ağustos 1999 depreminin üzerinden 23 yıl geçmesine rağmen, halen afete karşı çalışmalar, afet riskini azaltmak yerine "yara sarma" amacına hizmet etmekten öteye gidememiştir.

Deprem nedeniyle ülkemizde yaşanan acıların tekrarlanmaması için, afet risklerine karşı etkin bir mevzuat altyapısı, güçlü kurumsal yapılanma, afet güvenliğini önceleyen bir ekonomik model, tedbirleri kararlılıkla uygulayan bir siyaset ve afet farkındalığı yüksek bir toplum yaratılarak ilerlenmesi zorunluluktur. Bu çerçevede özellikle İstanbul için öncel tutmamız gereken konular ise;

Deprem Toplanma Alanları

Deprem toplanma alanları daha özel olarak; üzerinde geçici kentlerin kurulabileceği, elektrik, su, ısınma, duş, tuvalet gibi temel ihtiyaçların karşılanabileceği altyapıya sahip büyük ve geniş alanlar olarak tarif edilmektedir. Dolayısıyla deprem toplanma alanı olarak gösterilen okul bahçelerinin, parkların, boş arazilerin toplanma alanı olarak belirlenmesinin, depremde yaşanması muhtemel kaotik ortamda, alana ulaşma problemlerinin yanı sıra, deprem sonrası olası yıkımlar sonucu kullanılamaz duruma gelebileceği de öngörülürse, bu alanların çoğunun gerçekçiliği bulunmamaktadır. Ayrıca 1999 depreminden sonra belirlenen bazı deprem toplanma alanları üzerine bugün AVM, rezidans inşa edildiği de tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir.

Maltepe ve Yenikapı başta olmak üzere, kuvvetli yer hareketi ve tsunami etkisine karşı davranışının büyük belirsizlikler içerdiği dolgu alanlarının, transfer alanı olarak sunulmuş olması felakete davetiye çıkarmaktır.

Acil Durum Yolları

Depremleri afete dönüştüren en önemli etkenlerden biri de şehir içi ulaşımın yetersizliğidir. Dünya ölçeğinde

trafiği en problemlili kentlerden biri olan İstanbul için de deprem sonrası müdahale olanaklarının önündeki en ciddi engel ulaşım olarak öngörülmektedir. Kentlilerin yaşadığı ulaşım sorununun, deprem sonrasında nasıl bir afete dönüştüğünün en dramatik örnekleri 17 Ağustos 1999 depremini takip eden iki günde yaşanmıştır.

Acil ulaşım yol ağı, acil tıbbi hizmetlerin ulaşımına, kurtarma faaliyetlerine ve yardım malzemelerinin belirlenen alanlara ulaştırılmasına hizmet edeceğinden öncelikli bir yol ağıdır. Acil ulaşım yolları ve anayollarda tıkanmaların önlenmesi ve trafiğin sürekli akmasının sağlanması için, bu yollar üzerinde hiçbir surette parklanmaya izin verilmemesi gereklidir.

Ancak, 1999 yılında gerçekleşen Marmara Depremi sonrası başlatılan ve üç yıl süren bir çalışmayla belirlenen "Acil Ulaşım Yollarının" varlığı ise ne yazık ki tartışmalıdır. Bazı yollar kapatılmış, bazı yollar otopark haline getirilmiştir.

İstanbul'un trafik sorunu, deprem sonrası müdahale olanaklarının önündeki ciddi engellerdendir. Bugün yaşanan ulaşım sorunu, deprem sonrasında yaşamı doğrudan etkileyen içeriğe bürünecektir. Mevcut durumda bile, küçük bir trafik sorununun neredeyse bütün kent trafiğini zincirleme etkilediği düşünülürse, deprem sonrası nasıl bir vahametle karşı karşıya kalacağımız daha net anlaşılacaktır.

Olası bir afet durumunda, çöken binalara bağlı olarak yol kapanmaları, binalara gelecek olası zarar hesaplarına dayandırılarak önlem alınmalı, toplanma alanları ile acil durum ulaşım ağı birbirine entegre edilerek, bütünlüklü bir yaklaşımla planlama yapılmalıdır. Aynı şekilde, tüm alt ve üst geçitlerin, köprülerin ve köprülülük kavşaklar gibi ulaşım yapılarının deprem tepkiselliği araştırılmalıdır.

İmar Affı

1999 Kocaeli Depremi ile büyük ölçüde imar aflarının yarattığı, sağlam olmayan yapı stokunun yıkılmasının ağır bedeli topluma ödetilmiştir. Söğütözü, Sultanbeyli, Ümraniye, Kartal yıkımları topluma daha da ağır bedel ödeteceğinin göstermiştir.

İmar affı ile İstanbul'da, depreme karşı dayanıksız, hiçbir mühendislik hizmet almadan inşa edilen riskli yapılar devlet eliyle meşrulaştırılmıştır. 06 Şubat 2019 tarihinde Kartal'da çöken, 21 kişinin hayatını kaybettiği binanın, imar affı kapsamında yapı kayıt belgesi almak için başvurduğunu göz önüne alırsak, denetimsizliğin ve bekleyen tehlikenin büyüklüğünü görebiliriz.

Deprem tehlikesi altında olan İstanbul'da, toplumun sağlığını ve can güvenliğini tehlikeye atan kentsel gelişmelere yol açacak, doğa olaylarının afete dönüşerek pek çok insanın hayatını kaybetmesine neden olacak popülist uygulamalar yeniden gözden geçirilmelidir. Binanın fen ve sanat kurallarına uygun yapılıp yapılmadığı, deprem güvenli olup olmadığı mal sahibinin beyanına değil mühendislik ve mimarlık süreçlerine bırakılmalıdır.

Depremde Haberleşmenin Sağlanması

Genel olarak afetlere özel olarak da depremlere ilk müdahale anında ve sonrası süreçte sürekli ve yeterli elektrik sağlanması ve haberleşme olanaklarının sürdürülmesi; gerek arama-kurtarma gerek sağlık gerekse farklı disiplinlerin alandaki çalışmalarının organize edilmesi açısından yaşamsal bir öneme sahiptir.

26 Eylül 2019 tarihinde 13.59'da meydana gelen depremin ardından, İstanbul'da cep telefon hatları ulaşılabilir hale gelmiş, kimi operatörler 18.00'a kadar hizmet verememiştir. Bu kesintilerden ötürü insanların yakınlarından haber alamaması hem bir panik ortamı yaratmış hem de olası büyük bir depremde, iletişim konusunda akıllarda soru işareti bırakmıştır.

17 Ağustos 1999 depreminden sonraki bölgedeki iletişim hatlarının büyük çoğunluğunu kapsayan telefon santralleri, enerji ve transmisyon sistemleri ve binaları ağır hasar almış; sadece Kocaeli bölgesinde 12.000'den fazla hat doğrudan devre dışı kalmıştı. Yakınlarına ulaşmaya çalışanların ve yardım organizasyon ekiplerinin yol açtığı yoğun telefon trafiği, telekomünikasyon sisteminin neredeyse tamamını çöktürmüştü. 26 Eylül 2019 depremi, İstanbul'da benzer bir senaryonun herhangi bir yıkım olmadan da gerçekleşebileceğini göstermiştir.

Bu doğrultuda İstanbul'da afet anında iletişimde meydana gelen yoğunlukları önlemek için planlamalar yapılmalı ve elektromanyetik dalgaların frekans aralıkları genişletilmelidir. Afet durumunda yaşanan yoğunluklara karşı ek bant genişliği sağlayan çeşitli projeler geliştirilmelidir.

Benzer sistemler 11 Eylül saldırıları, Katrina Kasırgası ve 7 Temmuz 2005 Londra'daki bombalama olaylarında kesintisiz iletişim sağlamıştır. Diğer bir önemli konuda, kamu olanakları ile kesintisiz internet altyapısı sağlanmasıdır. Geçtiğimiz yıl da görüldüğü üzere GSM şebekesinin çökmesine rağmen internet üzerinden sesli haberleşme olanağı olmuştur.

Operatörler, normal kullanıma göre yatırımlarını yaparlar, aşırı kullanım durumlarda ise ek çözümler yaratırlar. Maç ve mitinglerde olduğu gibi mobil baz istasyonlarının kullanılması buna örnek olarak verilebilir. Bu nedenle deprem gibi felaketlerde de haberleşme olanaklarının önceden planlanması lazımdır. Bu planlama bir tarafında halkın haberleşmesinin sürdürülebilirliği diğer taraftan da kurtarma faaliyetlerinin kesintisiz bir şekilde sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Bu nedenle bütün operatörler acil durum planlarını yapmalı, nereye, kaç mobil baz istasyonu koyacağını belirlemelidir.

Endüstriyel Kazalar ve Kimyasallardan Kaynaklı Risklerin Yönetimi

Depremin tetikleyeceği ikincil afetler dediğimiz yangın, patlama, kimyasal ve gaz sızıntıları gibi tehlikeler deprem kadar önemli bir konudur.

17 Ağustos 1999 depremi sonrası Kocaeli'de, 200 ton susuz amonyak havaya salınımı, 1200 ton kriyojenik sıvı oksijenin serbest kalması, TÜPRAŞ petrol rafinerisinde çıkan yangınlar, sıvı petrol gazı sızıntısı ve petrol dökülmesi gibi sonuçlara yol açan birçok kimyasal kaza meydana gelmiştir.

İstanbul depreminde kimyasallardan kaynaklanabilecek olumsuz durumları en aza indireyecek acil önlemler alınmalıdır. Yerleşim alanlarının içinde kalmış kimyasal üretim, depolama vb. tesislerinin kent dışına taşınmasının gerçekleştirilmesi, büyük endüstriyel kazalara yönelik acil durum planları hazırlanmalı, kaza senaryoları modellemeleri yapılmalı, İstanbul'da kimyasal maddelerin envanteri çıkarılarak olası bir depremde bu kimyasalların ve bunlardan kaynaklanabilecek sorunların nasıl bertaraf edileceği mutlaka belirlenmelidir. Ayrıca I. ve II. Sınıf Gayri Sıhhi Müesseseler kapsamında yer alan Sanayi Tesisleri ve bunlarla iç içe geçmiş bulunan doğalgaz boru hatları, LPG boru hatları, yerleşim alanları içerisinde kurulan ve işletilen akaryakıt istasyonları, tüp gaz satış bayileri, taşımakta olduğu yangın ve endüstri kazaları olasılıkları ile kentleri patlamaya hazır birer bomba haline getirmekte ve yaşam güvenliğini ortadan kaldırmaktadır.

Endüstriyel tesislerin güvenlik ve birbirlerine yakınlık-uzaklık mesafeleri konusunda gerekli çalışmalar yapılarak standart ve gerekli koşullar imar mevzuatına yansıtılmalı; sorunlu alanlar "yapı yasaklı alan" ilan edilmelidir.

Marmara Depremi sonrası yapılan incelemeler oluşan kayıpların bir kısmı taşıyıcı sistemlerin

gördüğü zarara bağlı olarak tesisatlarda oluşan hasarlar nedeniyle meydana geldiği görülmüştür. Bu nedenle konut, sanayi, enerji, ulaşım vb. birçok alanla bağlantılı tesisat/mechanik tesisat sistemlerinin depremler ve diğer afetlerde taşıdığı önem itibarıyla bina ve doğal eki mekanik tesisatının tasarım, üretim ve bakımında üretkenler ve denetleyenler konunun uzmanı mühendisler olmalı, bu husus bütün yasal düzenlemelerde ve Yapı Denetimi Yasası'nda yer almalıdır. Doğalgaz, elektrik, ısıtma kazanları, jeneratörler ve gaz tesisatları için erken uyarıcı ve gaz/akım kesici sistemler uygulanmalı, denetimleri meslek odalarınca yürütülmelidir.

İlk 72 Saat

Afet sonrası kurtarma birimlerinin aynı anda herkese ulaşabilmesi mümkün değildir. Bu nedenle afetlerde ilk 72 saat her birey kendi başınaymış gibi hazırlıklı olmalı, 3 günlük süreyi kapsayan bir Aile Afet Planı hazırlanmalıdır. İstanbul halkı afet anında ve sonrasında yapılacaklarla ilgili kamu spotları veya yerel yönetimler aracılığıyla bilgilendirilmelidir. Sarsıntı sonucu düşme tehlikesi olan eşyalar sabitlenmeli, deprem çantası mutlaka hazır bulundurulmalıdır. Deprem sırasında paniğe kapılmadan, çök-kapan-tutun hareketi yaparak sarsıntının geçmesini beklemelidir. Ayrıca tüm İstanbullular mahallesini ve komşularını mutlaka tanımalı, özellikle ilk 72 saat birbiriyle dayanışma içerisinde olmalıdır. Muhtarlıklar aracılığıyla engelli bireylerin ve yaşlıların adresleri belirlenerek deprem sonrası hızla tahliye işlemlerine yardımcı olunmalıdır.

Kanal İstanbul ve Deprem

Deprem alarmı verilmiş olan kentlerde deprem riskini artıracak eylemlerden kaçınmak gerekir. Yapımı düşünülen Kanal İstanbul, yörede insan nüfusunu ve yapılaşmayı artıracak, dolayısıyla da olası bir depremde daha fazla can ve mal kaybının yaşanmasına neden olabilecektir. Özellikle kanalın görece zayıf zeminler içerisine gömülmüş olan kısımları ile Marmara'ya açılan ucunun beklenen depremden etkileneceği ortadadır. Diğer bir husus da gerek normal gerekse afet zamanında Kanal İstanbul'un İstanbul ile Trakya arasında özellikle ulaşım, tedarik ve ikmal açısından ciddi bir bariyer oluşturacağıdır.

İstanbul Avrupa yakasında karada gözlenen bazı jeolojik süreksizliklerin diri (aktif) olup olmadığı konusu literatürde tartışma konusu olmaktadır. Önceki yıllarda Avrupa Yakası kıyıları açıklarında yapılan deniz sismikliği çalışmalarında Ana Marmara Fayı'na açılı konumlanan, Ana Marmara Fayı ile kinematik ilişkisi tartışılan ve diri oldukları savunulan diri

faaylarla ilgili yayınlar yapılmıştır. Bu çalışmalardan biri 2014 yılında İstanbul Üniversitesi Jeofizik, Jeoloji ve Deniz Bilimleri Bölümlerinden dört akademisyenin Marmara Denizi'nin kuzeyinde yaptıkları deniz sismikliği araştırmalarıdır. Bu araştırmada, bir bölümü Küçükçekmece Gölü tabanında olmak üzere kuzey Marmara Denizi tabanında birçok diri fay bulunmuştur.1

2016 yılında yayınlanan bir başka uluslararası bilimsel makalede İstanbul'un güneybatısı için 2002-2010 yılları arasındaki uzun bir dönemde PS-InSAR gözlemleri değerlendirilmiştir. Jeolojik verilerinden elde edilen faylanma özelliklerine de dayanarak, Küçükçekmece Gölü kenarında KKB-GGD doğrultulu ve sağ yönlü hareket eden bir başka diri fayın varlığı gösterilmiştir. Ölçümlere göre fayın üzerindeki sağ yönlü fay hareketi 1 km'den daha sık kilitlenme derinliğinde olup hareket değeri 5 mm/yıl olarak bulunmuştur.1

Uluslararası hakemli dergilerde yayınlanan bu iki makale Kanal İstanbul ÇED raporunda referans olarak gösterilmemiştir. Buna rağmen, Nihai ÇED raporunun Temmuz 2018 tarihinde revize "EK-18, Jeolojik ve Jeoteknik Etütler-Jeolojik ve Jeoteknik Raporu, Revize Ön Proje Jeolojik-Hidrojeolojik ve Mühendislik Jeolojisi Raporu (Cilt-1/11)" başlıklı ekindeki sayfa 43/249'daki bir cümlede "Bu verilere ilave olarak, Küçükçekmece Gölü bölgesinde ikincil faylar yer almaktadır. Bu fayların aktivitesi kesin olarak tespit edilebilmiş değildir. Fayların aktif olma durumu olması durumunda dahi, araştırmalar sonucunda, bu fayların 5.0 'in üzerinde bir büyüklükte depreme sebebiyet verebileceği ihtimali üzerinde durulmamaktadır. Bu sebeple bu bölgede yer alan faylar bu kesimde ciddi bir deprem potansiyeli oluşturmamaktadır. Bu kesimde yer alan faylarda oluşabilecek bir atımda küçük ölçekli deplasmanlar beklenebilir" görüşü beyan edilmektedir. Bu ifadeden, ikincil fayların 5.0 büyüklüğünde bir deprem oluşturabileceği ve kanal güzergâhında deplasmanlar (yer değiştirmeler) yaratabileceği kabul edilmektedir. 26 Eylül 2019 tarihinde Silivri açıklarında 5,8 büyüklüğündeki depremi Ana Marmara Fayı'na açılı yerleşen bir tali fayın yarattığı düşünülürse, 5.0 ifadesinin hangi sismolojik ve deprem mühendisliği ölçütüne göre verildiği anlaşılamamıştır.1

İstanbul Avrupa yakasında Marmara kıyılarına yakın arazilerde mühendislikte "sağlam zemin" dediğimiz taban kaya çok derindedir. Yer yer bu taban kaya 300 metre derinliğe kadar inmektedir. Bu taban kayanın üzerindeki daha gevşek zemin özellikleri deprem dalgalarının büyütmesinde önemli rol oynayan nedenlerden biridir. Marmara'da beklenen 7.0 ve

daha büyük bir depremin Kanal İstanbul güzergâhına yakınlığı ve güzergâh boyunca ortaya çıkabilecek sivilaşma, zemin büyütmesi, eğim ve şev stabilitesi sorunları düşünüldüğünde çok daha büyük boyutlarda kayıplarla karşılaşacağımız açıktır. Bölgenin zemin büyütmesi özellikleri bilinmesine ve tespitler daha önce resmi olarak raporlanmış olmasına rağmen Kanal İstanbul güzergâhı boyunca deprem sırasında zemin büyütmelerine maruz kalacak beton kanalın nasıl davranacağına dair bir çalışma yapılmamıştır.1

Kanal İstanbul'un inşaatı için harcanacak meblağ İstanbul ve çevresinin deprem kayıp risklerini azaltmak için kullanılmalıdır. Büyük can ve mal kayıplarına neden olacak deprem risklerinin azaltılması için bekleyen İstanbul'un önceliği Kanal değil, depremdir!

Değerli basın emekçileri,

İstanbul ve çevresinin deprem riski giderek artmaktadır. Depreme ve sonuçlarına karşı tedbirlerle ilgili mevzuat tamamlanmalı, denetim, gözetim ve uygulama sisteminin taşıdığı sorumluluğu yerine getirmesi sağlanmalıdır. "Doğanın er ya da geç intikam alacağını" söyleyerek kendi sorumluluklarını gölgelemeye

çalışanları, hamaseti kamuoyunu yanıltmak için silah olarak kullananları, kentsel alanları sermaye gruplarına peşkeş çekenleri, su havzalarını, yeşili yok edenleri, "İstanbul'un kalbine hançer gibi gökdelen dikenleri", kenti insanın değil, sermayenin ihtiyacına göre düzenleyenleri, bilimi ve meslek disiplinlerini önemsizleştirerek kaderciliği yönetim biçimi haline getirenleri tarih, İstanbul dramını yazarlar ve sahneyenler olarak anacaktır.

TMMOB ve bağlı Odaları, mühendis, mimar ve şehir plancıları; meslek alanlarından edindikleri bilgi, birikim ve deneyim ile kamusal sorumluluğu gereği yaklaşan İstanbul depremi ile ilgili uyarılarını bugüne kadar yapmış ve yapmaya devam edecektir.

Bundan sonra da ilgili Bakanlıklar, İstanbul Valiliği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, akademi ve sivil toplum kuruluşları ile kentin depreme hazırlanması konusunda ortak çalışmalar yapma arzusunda olduğumuzu, mesleki bilgi birikimimiz İstanbul halkının yararı için kullanmaktan imtina etmeyeceğini kamuoyuna saygıyla bildiririz.

TMMOB İSTANBUL İL KOORDİNASYON KURULU

TMMOB BOLU İKK: BAŞKENTİN GÖBEĞİNDE TÜM UYARILARA RAĞMEN YAŞANAN, İŞ CİNAYETİDİR

TMMOB Bolu İl Koordinasyon Kurulu 17 Ağustos 2022 tarihinde bir basın açıklaması yaparak Ankara'da yaşanan iş cinayetine ve Marmara Depreminin yıldönümüne değindi.

BAŞKENTİN GÖBEĞİNDE TÜM UYARILARA RAĞMEN YAŞANAN, İŞ CİNAYETİDİR BAŞSAĞLIĞI VE ACİL ŞİFALAR DİLİYORUZ

Başkentte günler öncesinde uyarıları yapılan ve dün yaşanan sağanak yağış ve fırtına sırasında, Pasifik İnşaat'a ait Merkez Ankara şantiyesinde stajyer bir inşaat mühendisliği öğrencisi yaşamını yitirmiş, biri mimarlık, diğeri inşaat mühendisliği bölümünden 2 öğrenci ise ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştır. Yaralı öğrencilerimize acil şifalar dilerken, hayatını kaybeden Hacettepe Üniversitesi 3. Sınıf öğrencisi Taha Öztürk'ün ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz, acılarını paylaşıyoruz.

Depremi Değil Ama Afeti Önlemek Mümkün!

17 Ağustos'un Yıl Dönümünde Türkiye'nin Depreme Hazırlığı: Sorunlarımız ve Çözümlerimiz!

TMMOB Bolu İl Koordinasyon Kurulumuz tarihimizin en acı depremlerinden 17 Ağustos 1999 Marmara Depreminin 23. yılında da temel insan haklarından olan "Barınma Hakkı"nın tüm yurttaşlarımıza sunulabilmesi için depremi unutmama, unutturmama ısrarını sürdürmeye, güvenli ve sağlıklı yapı üretimi sağlanana kadar siyasi iktidarların görev ve sorumluluğunu hatırlatmaya kararlıdır.

Cumhuriyet döneminin gerek can ve mal kaybı açısından gerekse sosyal ve ekonomik sonuçları açısından en yıkıcı depremlerinden biri 17 Ağustos 1999 tarihli Gölçük merkezli depremdir. 7,4 büyüklüğündeki bu deprem başta Marmara bölgesi olmak üzere tüm Türkiye'yi etkilemiştir. Ülkemizin ekonomik anlamda üretim ve ticaret merkezi olan ve yurdun her yerinden göç alan bir bölge olması nedeniyle bu depremin tüm yurttaşlarımızı doğrudan ya da dolaylı olarak etkilediğini söylemek mümkündür. Depremde 20 binden fazla yurttaşımız hayatını kaybederken yaralı sayısı 50 bini aşmıştır. Bölgede yaklaşık 113 bini yıkık ve ağır hasarlı olmak üzere toplam 365 bin bina hasar görmüştür.

Bu kadar büyük sonuçlar doğuran 17 Ağustos Depremi, depreme bakış açısının değişmesinde bir milat olarak kabul edilmiştir. Yalnızca deprem sonrası yapılacak müdahaleler değil depremden önce alınması gereken tedbirler de tartışılmıştır. Plansız-çarpık kentleşmenin ve mühendislik hizmeti almayan yapıların ne kadar büyük tehdit oluşturduğu anlaşılmış, bu konuda birçok kurum ve kuruluş tarafından neler yapılması gerektiği konusunda çalışmalar yapılmış, bu çalışmalar birleştirilerek strateji ve eylem planlarına dönüştürülmüştür.

Mevcut Yapı Stoku İyileştirilmeli ve Güçlendirilmelidir

2011 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konan ve 2012-2023 yıllarını kapsayan "Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı"nda (UDSEP) alınan kararların uygulamaya geçirilmesi depreme hazırlık konusunda en önemli çaba olacaktır.

UDSEP'e göre başta okul ve hastaneler olmak üzere, Türkiye'deki bina envanterinin çıkarılması ve mevcut yapıların hasar görülebilirlikleri ve riskleri esas alınarak gruplandırılması planlanmıştır. Oysa 2020 yılında TBMM'de kurulan Deprem Komisyonunun 2021 tarihli raporunda, 2017 yılı itibarıyla bitirilmesi gereken envanter ve riskli yapı tespiti çalışmalarının 2021 yılı itibarıyla nasıl yapılacağına yönteminin bile çıkarılmadığı anlaşılmaktadır.

Mevcut yapı stokunun envanterinin çıkarılması konusundaki çalışmalar hızlandırılmalı, mevcut durum tespit edilerek acilen güçlendirilmesi veya yenilenmesi gereken binalar belirlenerek bir plan doğrultusunda yapı stokunun depreme dirençli hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Her Şantiyeye Tam Zamanlı Bir Şantiye Şefi!

Yapı üretiminin mühendislik esaslarına uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlayan en önemli görev şantiye şefliğidir. Ancak bu görevin usulüne uygun olarak yerine getirilmemesi, inşaat hatalarını, dolayısıyla deprem hasarlarını büyötmektedir.

Şantiye şefliği görevinin hakkıyla yerine getirilmemesi bu seviyelerdeki işçi ölümlerinin başlıca sebeplerinden biridir. Tam da bu sebeple bizler sınırlı durumlar dışında, her şantiye şefinin sadece bir şantiyede tam zamanlı olarak görevlendirilmesi gerektiğini vurguluyoruz.

Yapı Denetim Sistemi Düzenlenmelidir

Mevcut Yapı Denetimi Sistemiyle yurttaşların can ve mal güvenliği etik kurallardan yoksun olan serbest piyasa koşullarına teslim edilmiştir. 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun öngördüğü sistemde, kamusal bir hizmet olan denetim hizmeti ticarileştirilmiştir. Denetim sisteminin ticari ilişkilerin belirleyiciliğine terk edilmesiyle rant ilişkileri, tekniğin, fen ve sanat kurallarının önüne geçmiştir.

Sağlıklı işleyen bir sistemde planlama, projelendirme, üretim ve denetim hizmetleri birbirinin tamamlayıcısı olarak düşünülmeli buna göre de İmar Kanunu başta olmak üzere Yapı Denetim Kanunu, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun

ve ilgili tüm Kanunlar ve bağlı yönetmelikleri kamu yararı ilkesi gözetilerek ve bütüncül bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir.

Mevcut Yapı Denetim Yasasının öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi modeli yerine; uzmanlık ve etik değerlere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı, meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir denetim süreci modeli hayata geçirilmelidir. Bu modellemede proje denetimi ile yapı denetimi birbirinden ayrılmalıdır.

Kentsel Dönüşüm Kentsel Kıyım Oldu

Devletin asli görevi sağlıklı, güvenli ve yaşanabilir kentler kurmak ve yaşanabilir bir çevre oluşturmaktır. Oysa bugün devlet eliyle "Kentsel Dönüşüm" adı altında mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplinlerinin teknik ve bilimsel gereklilikleri ile toplumun ihtiyaçları, sosyo-ekonomik yapısı dikkate alınmadan rant odaklı dönüşüm gerçekleştirilmektedir. Kentlerin tarihi ve doğal dokusu yok edilmektedir.

Bugün başta İstanbul olmak üzere kentlerimizde yenilenmeyi ve güçlendirilmeyi bekleyen onca yapı varken kentsel yenileme ve kentsel dönüşüm gayrimenkul piyasasının talepleri doğrultusunda hayata geçirilmektedir. Kentsel dönüşüm riskli yapıların dönüştürülmesi şeklinde değil, rant değeri yüksek bölgelerde yapılaşma olarak gerçekleşmektedir. Öyle ki boş arsalar üzerinde kentsel dönüşüm yapılmaktadır.

İmar Afları Ölüm Davetiyedir

Mevcut yapı stokumuzun belirsizliği bilinen bir gerçektir. Olası bir depremden nasıl etkileneceği bilinmeyen çok sayıda bina mevcutken üstüne bir de siyasal iktidarlarca çıkarılan imar afları can ve mal kayıpları tehdidini büyütülmektedir.

Ülkemizde imar afları kaçak yapılaşmanın en önemli teşvik unsurlarından birisi olmuş, toplumun sağlıklı ve güvenli konutlarda yaşamasını belirsizliğe sokmuştur. Devletin bir binaya iskan ruhsatı vermesi vatandaşına o yapıda güvenle oturabileceği yönünde güvence sunması anlamına gelir. Oysa mühendislik hizmeti almamış bu yapıların, doğa olayları karşısında hasara uğramaları halinde sorumluluk bu kararı alan devletin, siyasi iktidarın üzerindedir.

Her seçim öncesi siyasi iktidarın gündeme getirilen imar affı uygulamalarına son verilmeli, imar affından yararlanan yapılar denetlenmelidir.

Sonuç Olarak;

Ülkemiz oldukça zor bir dönemden geçmektedir. Ekonomik anlamda yaşanan kriz koşullarında olası bir büyük depremin sonuçlarının 2001 krizinde yaşananlardan çok daha ağır olacağı açıktır. Üstelik kentlerimiz öylesine kalabalıklaşmış, plansızlık, kaçak yapılaşma öylesine ilerlemiş, afet toplanma alanları ranta açılmıştır ki can ve mal kaybı açısından da büyük bir tehlike bizleri beklemektedir. Başta İstanbul ve Marmara Bölgesi olmak üzere olası büyük bir depremin Türkiye'ye neler yaşatacağını kestirmek zordur.

TMMOB Bolu İl Koordinasyon Kurulu olarak hem yetkili kurum ve kuruluşlara hem de tüm kamuoyuna seslenmek istiyoruz: Bu karamsar tabloyu el birliğiyle tersine çevirmemiz mümkündür. Bizler tüm bilimsel-tekni birikimimizle, sahada edindiğimiz tecrübe ve yetişmiş kadrolarımızla, başta deprem olmak üzere doğa olaylarının afetlere dönüşmesini önleme konusunda görev almaya hazırız. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi sorunlar da bellidir, çözümleri de. Yeter ki çözüm için ortaya irade konulsun.

TMMOB MARDİN İKK DERİK RAPORU YAYIMLANDI

TMMOB Mardin İl Koordinasyon Kurulu Derik'te yaşanan feci kaza ile ilgili olarak 25 Ağustos 2022 tarihinde konuya ilişkin hazırladığı raporu yayımladı.

21 Ağustos 2022 tarihinde TMMOB Mardin İl Koordinasyon Kurulu bünyesinde oluşturulan Komisyon tarafından olay yerine gidilip incelemelerde bulunuldu.

TMMOB KOCAELİ İKK: MARMARA DEPREMİNİN 23. YILI

TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu 17 Ağustos 1999 Büyük Marmara Depremi'nin 23. yılında İzmit Deprem Anıtında kitlesel bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

20 binden fazla yurttaşımızın hayatını kaybettiği, 50 binden fazla kişinin yaralandığı, yüzbinlerce yapıyı yerle bir eden 17 Ağustos Depremi'nin 23. yılında kaybettiklerimizi bir kez daha özlemle anıyoruz.

Başta İzmit, Yalova ve Adapazarı olmak üzere Doğu Marmara'nın tamamını etkileyen 7,4 büyüklüğündeki deprem, gerekli tedbirler alınmadığında doğal afetlerin ne büyük toplumsal felaketlere dönüşebileceğinin en acı örneği olarak tarihe geçti.

Deprem yarattığı yıkımın ve yaşadığımız toplumsal travmanın büyüklüğüne rağmen, aradan geçen 23 yıl boyunca deprem gerçeği ile gerçekten yüzleştiğimiz, yeni depremlere hazırlanma konusunda mesafe kaydettiğimiz söylenemez.

23 yılda afet riski olan yerleşim yerleri taşınmadı, binalarımız depreme dayanıklı hale getirilmedi, kent merkezlerinde deprem toplanma alanları oluşturulmadı, afet sonrası kriz yönetim senaryoları hazırlanmadı. Bu süre içinde imar planları depreme hazırlıklı şehirler yaratmak için değil, kentsel rantın dağıtılması için bir araç olarak kullanıldı. Parsel bazında yapılan imar tadilatları ile ormanlık alanlar ve su havzaları dere yataklarıyla birlikte yapılaşmaya açıldı.

Kamusal bir anlayışla yürütülmesi gereken "yapı denetim" sistemi tümüyle ticarileştirildi. Odalarımızın

mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme gereklilikleri yapı denetim süreçlerinden dışlandı.

"İmar Barışı" adı altında projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapılar ruhsatlandırıldı. 10 milyonun üzerinde kaçak yapının ruhsatlandırıldığı bu imar affıyla birlikte yapı stokumuzun proje uygunluğu ve deprem dayanıklılığı konusunda denetlenme ihtimali ortadan kaldırıldı.

Kentlerin yeniden yapılandırılması ve depreme dayanıksız binaların yenilenmesi için gerekli olan "Kentsel Dönüşüm" uygulamaları amacından saptırılarak inşaat firmalarına kaynak aktarılmasının, kentsel rantların iktidar yandaşlarında toplanmasının bir aracı haline getirildi.

Kent merkezlerinde bulunan afet toplanma alanı statüsünde park, bahçe ve meydanlar yapılaşmaya açılarak afet sonrasında yaşamı sürdürmeye olanak verecek güvenli alanlar ortadan kaldırıldı.

Son yıllarda sıklıkla yaşadığımız her deprem, 17 Ağustos 1999'da yaşadığımız büyük felaketi çağrıştırmakta, depremin ülkemiz için ne kadar yakın bir tehlike olduğunu hatırlatmaktadır. Mevcut durumda artan nüfus ve yapılaşma nedeniyle yaşanacak benzer bir felaketin sonuçları çok daha ağır olacaktır. Bütün bunların biliniyor olmasına rağmen depreme hazırlık konusunda gerekli adımların atılmamasının sorumluluğu siyasi iktidarın üzerindedir.

Benzer felaketleri bir daha yaşamamak için derhal adım atılmalıdır. Yapı denetimi sistemi TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla kamusal bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Yapılaşmadan kaynaklanan risklerin bertaraf edilmesi için çağdaş bir "risk yönetim" sistemi oluşturulmalıdır.

Bölgesel ve kentsel ölçekte "sakinim planları" hazırlanmalıdır. Ülke genelindeki yapılar incelenerek riskli yapılar tespit edilip güvenli hale getirilmelidir.

Uygun olmayan zemin ve arazilerdeki yapılar derhal boşaltılmalıdır. Tüm yaşam alanlarımız bilimin ve teknolojinin rehberliğinde, insanların ihtiyaçları doğrultusunda ve doğayla barışık biçimde yapılandırılmalıdır.

Güvenli yapılaşmanın sağlanması ve tüm bu süreçlerin sağlıklı işletilebilmesi için meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli benimsenmelidir.

“İmar Barışı” adı altında ruhsatlandırılan yapılar derhal denetlenmeli, kaçak yapılar hiçbir biçimde

affedilmemelidir. Çıkarılan deprem yönetmelikleri geliştirilmeli ve harfiyen uygulamaya konmalı, yönetmeliklere aykırı tüm işlemlerin tesis edilmesi engellenmeli; Odalarımızın kamusal görevi olan mesleki denetim yetkilerini sınırlandırmaya yönelik düzenlemeler kaldırılmalıdır.

23 yıl önceki acıları yeniden yaşamamamız için ülke olarak depreme hazırlıklı olmamız gerekiyor. Depreme hazırlıklı olmak için de bilimin, tekniğin ve doğanın sesine kulak vermemiz gerekiyor.

Daha büyük acılar yaşamamak için depremi unutma, unutturma!

TMMOB BODRUM İKK: 17 AĞUSTOS DEPREMİNİ UNUTMADIK

TMMOB Bodrum İl Koordinasyon Kurulu Büyük Marmara Depreminin yıl dönümü dolayısıyla 17 Ağustos 2022 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

17 Ağustos depreminin 23. yıldönümü

Büyük Marmara Depremi olarak da anılan acı travmanın üzerinden geçen bunca zamana karşın hiçbir önlem alınmayışı deprem acısını ve yarasını halen diri tutmaktadır. Tüm bilim insanlarının ortak görüşü, yaşanacak yeni bir benzeri depremde 17 Ağustos 1999'dan daha büyük yıkım ve kayıp yaşanacağı yönündedir. 20.000'den fazla yurttaşımızı kaybettiğimiz, 50.000'den fazla insanımızın yaralandığı, yüz binlerce yapının yerle bir olduğu felaketten bu yana toplumsal acı dinmiş değildir. 7.4 büyüklüğünde depremin, gerekli tedbirler alınmadığında ne boyutta toplumsal felakete yol açabileceğini bizden daha sıcak ve yakından yaşamış çok az ülke vardır. Ancak henüz deprem gerçeği ile gerçekten yüzleşebilmiş değiliz. Yeni depremlere hazırlanma konusunda da mesafe kat ettiğimiz söylenemez. 23 yıldır afet riski olan yerleşim yerleri değişmedi. Binalar depreme daha dayanıklı hale getirilmedi. Kent merkezlerinde deprem toplanma alanları oluşturulması bir tarafa aksine lalettayın oluşmuş deprem toplanma alanları dahi imara açıldı. İmar planları ve oyunları ile dere yatakları, ormanlar, su havzaları imara açıldı. Çünkü yapılan işler ve hareket noktası insan, yaşam, doğa merkezli değil; rant odaklıydı. Rantın adını da, son dönemin siyasi iktidar icadı olarak; “KAMU ÇIKARI” koydular. Yani kamunun can ve mal güvenliğine kast eden bir “kamu çıkarı” olgusu.

17 Ağustos felaketinin 23. Yıldönümü nedeni ile TMMOB Bodrum İKK Temsilcisi Jeoloji Mühendisi Mustafa Erdoğan yaptığı açıklamada, yapı denetim sisteminin ticarileştirildiğine değinerek; “Kamusal bir anlayışla yürütülmesi gereken ‘yapı denetim’ sistemi tümüyle ticarileştirildi. Odalarımızın mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme gereklilikleri yapı denetim süreçlerinden dışlandı. ‘İmar Barışı’ adı altında projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapılar ruhsatlandırıldı. 10 milyonun üzerinde kaçak yapının ruhsatlandırıldığı bu imar affıyla birlikte yapı stokumuzun proje uygunluğu ve deprem dayanıklılığı konusunda denetlenme ihtimali ortadan kaldırıldı. Kentlerin yeniden yapılandırılması ve depreme dayanıksız binaların yenilenmesi için gerekli olan, ‘Kentsel Dönüşüm’ uygulamaları amacından saptırılarak inşaat firmalarına kaynak aktarılmasının, kentsel rantların iktidar yandaşlarında toplanmasının bir aracı haline getirildi. Kent merkezlerinde bulunan afet toplanma alanı statüsünde park, bahçe ve meydanlar yapılaşmaya açılarak afet sonrasında yaşamı sürdürmeye olanak verecek güvenli alanlar ortadan kaldırıldı. Depreme hazırlık konusunda gerekli adımların atılmamasının sorumluluğu siyasi iktidarın üzerindedir. 23 yıl önceki acıları yeniden yaşamamamız için ülke olarak depreme hazırlıklı olmamız gerekiyor. Depreme hazırlıklı olmak için de bilimin, tekniğin ve doğanın sesine kulak vermemiz gerekiyor. Daha büyük acılar yaşamamak için depremi unutma, unutturma” diye konuştu.

MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI İÇİN 2022 YILI ASGARI ÜCRETİ TEMMUZ AYI İTİBARI İLE 11200 TL OLARAK GÜNCELLENDİ

TMMOB Yönetim Kurulu tarafından alınan karar uyarınca ücretli çalışan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Asgari Ücreti 2022 yılı Temmuz ayı itibarı ile brüt 11.200 TL olarak güncellendi.

6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu hükümlerine dayanarak, TMMOB Ana Yönetmeliğinde yer alan "Birliğin ve Bağlı Odaların Amaçları" maddesi uyarınca her yıl TMMOB Yönetim Kurulu tarafından açıklanan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Asgari Ücreti 2022 yılı Temmuz ayı itibarı ile brüt 11.200 TL olarak güncellendi

TMMOB Yönetim Kurulu'nun 23 Temmuz 2022 tarihli toplantısında "Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için 2022 yılı ilk işe giriş bildirgesinde baz alınacak asgari brüt ücretin 11.200 TL olarak belirlenmesine; Odalarınca belgeli çalışmanın koşul olduğu uzmanlık alanlarında, mesleki deneyimin arandığı alanlarda, şantiye şefliği, sorumlu müdürlük, iş güvenliği uzmanlığı, yapı denetim elemanı, daimi nezaretçi, uzak yol kaptanlığı, çalıştırılması zorunlu personel vb. hizmetlerde asgari ücret uygulanmayacağını, bu durumda olan mühendis, mimar, şehir plancılarının ücretlerinin alınan sorumluluk gereği belirlenen asgari ücretinin üzerinde olmasına" karar verildi.

KOOPERATİFÇİLİK SEMPOZYUMU KİTABI ÇIKTI

TMMOB tarafından hazırlanan Tarımsal Üretim ve Tüketimde Sosyal Dayanışma Pratiği Olarak Kooperatifçilik Sempozyumu kitabı Ağustos 2022'de yayımlandı.

ÖNSÖZ

Ülkemizde yaşadığımız Covid 19 pandemi salgını döneminde, insanlarımızın büyük çoğunluğunun, hiç eksilmeyen açlık ve yoksulluk sorunu yaşadığını söylemek ve sorunların giderilmesine yönelik çalışmalar yapmak zorunluluktur.

TMMOB, alternatif üretim ve tüketim arayışlarını gündeme getirmeyi, meslek örgütlülüğü bilinci ve sorumluluğuyla, sorunlara karşı çözüm yollarını

bulmayı, buradan hareketle kamuoyuna ve karar vericilere öneriler sunmayı dünden bugüne, meslek alanlarından yola çıkarak toplumsal sorumluluğunun gereği saymaktadır.

46. Dönem Çalışma Programında yer verdiği Kooperatifleşme konusunda yaptığı bu sempozyumu bunun önemli bir ayağıdır.

Tarihsel sürece bakıldığında birçok alanda bir araya gelerek, ortak amaçlar doğrultusunda güçlerini birleştiren üretici tüketici ve dayanışma örgütlerinin fazlalığı ve çeşitliliği olduğu görülmektedir.

Bireysel ekonomisini korumak veya geliştirmek amacıyla kooperatif çatısı altında bir araya gelen insanlar, zaman içinde sadece kendileri için değil yaşadıkları toplum için önemli ekonomik ve sosyal kazanımlar elde edebileceklerini deneyimlemiş ve bu alanda gelişmeler sağlamışlardır.

Bu çerçevede ülkemiz kooperatifçilik deneyimlerin konuşulması, başarılı örneklerinin tüm kamuoyuyla paylaşılması ve elde edilen birikimler ışığında yeni ve daha ileri nelerin yapılabileceği hususu çok önemlidir.

TMMOB Türkiye'nin ve dünyanın içinde bulunduğu pandemi koşullarında, Türkiye'de yaşanan gıda krizini ve ekonomik krizi öncelleyerek, bu sempozyumun gerçekleştirdi. Ana temasını "Tarımsal Üretim ve Tüketimde Sosyal Dayanışma Pratiği Olarak Kooperatifçilik" olarak belirledi.

Halkımızın bitkisel ve hayvansal gıdaya ulaşımı için üretimden tüketime mevcut olumlu ve olumsuz yönleri ile kooperatiflerin mevcut hali, çelişkileri olumlu ve olumsuz deneyimleri, mevzuat ve kanunlardaki yeri ile açmazları masaya yatırmaya çalıştı.

Bu çalışmada emeği bulunan TMMOB Gıda Politikaları Çalışma Grubu üyelerine, sempozyumda görüşlerini paylaşan konuşmacılara ve işin mutfağında emeği geçen teknik görevli arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

